www.svoboda-news.com

РІК ЗАЛОЖЕНЯ 1893.
"СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і субота
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 Grand St., Jersey City, N. J.
Всї листи, мані-ордера і чеки треба виписувати на адресу „SVOBODA"

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA"
("LIBERTY")
the Ukrainian Newspaper
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 83 Grand St., Jersey City, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орган Українського Народного Союза -- "SVOBODA" -- Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXV. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., субота 13-го жовтня 1917. Ч. 121. VOL. XXV. JERSEY CITY, N. J., Saturday, October 13, 1917. No. 121.

ВОРОХОБНЯ НА НІМЕЦЬКИХ ВОЄННИХ КОРАБЛЯХ.

СПРАВА АЛЬЗАЦІЇ І ЛЬОТАРИНГІЇ ГОЛОВНОЮ ПРИЧИНОЮ ПРОДОВЖЕНЯ ВІЙНИ.

Нове російське правительство оголосило програму щодо своєї будучої політики.

Терещенко і Церетелї візьмуть участь на спільній нарадї аліянтів в Парижи.

СПРАВА АЛЬЗАЦІЇ І ЛЬОТАРИНГІЇ.

„Не буде мира, як довго будуть жадати від Німеччини землї", — заявив німецький канцлер.

АМСТЕРДАМ, 10. жовтня. — **З великим напруженем ожидана дебата в справі мира розпочала ся нинї в німецькім парляментї.**

Дебату в справі мира споворив німецький канцлер, др. Міхаеліс. Між иншим зложив він отсю заяву:

„Як довго наші вороги будуть ставити жаданя, які кождому поодинокому Німцеви видають ся неможливими до приняття, як довго наші вороги беруть ся пересувати наші граничні стовпи, як довго вони будуть домагати ся, щоби їм відступити часть німецьких земель, і як довго наші вороги будуть робити зусиля, щоби забити клин між німецький нарід і німецького цїсаря, так довго ми не подамо руки до згоди. Ми можемо чекати. Час працює в нашу користь. Доки наші вороги не прийдуть до переконаня, що вони мусять спустити зі своїх домагань, так довго мусять говорити гармати і підводні лодки продовжати свою працю. Наш мир ще прийде".

По нїм промовляв міністер для заграничних справ, др. Кільман. Говорячи про загальне положенє в сьвітї, висловив ся він дуже прихильно. Др. Кільман заявив, що для заключеня мира нема такої перешкоди і взагалї нема жадної справи, котрої не можна би полагодити при помочи переговорів. Виїмок становить, після заяви міністра, жаданє звернення Франції Альзації і Льотарингії. Про сю справу нема що й вести переговорів.

„Війна, доки Франція не одержить назад Альзацію і Льотарингію", — заявив Ллойд Джордж.

ЛОНДОН, 11. жовтня. — Англійський президент кабінету, Ллойд Джордж, дав нинї відповідь на заяву, яку зложив в німецькім парляментї міністер для загр. справ, др. Кільман, а в котрій було сказане, що Німеччина під жадним услівєм не згодить ся на відступленє Франції Альзації і Льотарингії.

Відповідь президента англійського кабінету звучить:

„Я не думаю, щоби війна могла бути через щось більше продовжена ніж через заяву др. Кільмана, а іменно, що Німеччина ніколи не зверне Франції Альзації і Льотарингії. **Хочби війна не знати як довго мала тривати, Англія буде бороти ся по стороні Франції, доки вона не освободить своїх дїтий зпід чужого ярма".**

Проект, щоби Альзацію і Льотарингію зробити окремою самостійною державою.

АМСТЕРДАМ, 11. жовтня. — **Як доносять з міродатних кругів, в Німеччинї підносять ся голоси, щоби Альзацію і Льотарингію перемінити в окрему самостійну державу.**

На вчерашнім засїданю в німецькім парляментї провідник соціялїстичної меньшости, посол Ледебур, заявив, що населеню в здобутих землях мусить ся позволити, щоби воно само рішило про свою власну долю. Тойсамий принцип повинно ся примінити й до населеня Альзації і Льотарингії.

Німеччина має перетворити ся у федерацію держав з демократичними і парляментарними гарантіями.

АМСТЕРДАМ, 11. жовтня. — „Фосіше Цайтунґ" доносить, що німецький парлямент вже в найблизших днях **зробить рішаючий крок в справі полагодженя питаня щодо Альзації і Льотарингії.**

Більшість послів в парляментї є за реорґанізацією німецької держави в сей спосіб, щоби її перемінити в монархічну федерацію держав з демократичними і парляментарними гарантіями. Німецьке правительство мало згодити ся на сей проект.

З того вносить, що давний проект в справі подїлу Альзації і Льотарингії між Пруси і Баварію, зістав зовсїм понеханий.

Ворохобня серед німецьких моряків.

Бунт серед моряків на німецьких воєнних кораблях.

АМСТЕРДАМ, 10. жовтня. — **Підчас дебати в німецькім парляментї вийшло на яву, що перед несповна тижнями прийшло було до поважної ворохобнї, яку німецьке правительство затаїло перед загалом.**

Міністер маринарки, адм. Капеле, признав ся і обжалував трох провідників соціялїстичної меньшости, послів: Газе, Дітмана і Фоґтгера, о співучасть у ворохобнї. Обжалувані заперечили співучасть, але признали, що з провідниками ворохобнї відбували наради.

Бунт на 5 воєнних кораблях.

Подробиці про ворохобню ще не є звісні, лише адмірал Капеле заявив, що ходячі поголоски є сильно перебільшені.

Після наспівших тут вістий зворохобили ся моряки на 5 воєнних кораблях. На однім з тих кораблїв, іменно на кораблї „Вестфалєя", моряки зловили капітана і кинули до моря, де він і втопив ся. Опісля збунтовані моряки висїли на берег, а військо відмовило послуху, не хотячи на них стріляти.

На вістку про бунт німецький цїсар мав прибути сейчас до Вільгельмсгавен і видати приказ кождого семого зі збунтованих розстріляти. Однак державний канцлер, Міхаеліс, мав сьому супротивити ся і лише трох головних провідників ворохобнї розстріляно, а прочих засуджено на тяжку вязницю.

Справу ворохобнї і виданя острого засуду підніс в парляментї посол Дітман, котрого військові власти якраз обжаловують о співучасть у ворохобнї.

Становище канцлера, д-ра Міхаеліса, захитане.

АМСТЕРДАМ, 11. жовтня. — Останна дебата в справі ворохобнї серед моряків на воєнних кораблях, захитала становище державного канцлера, д-ра Міхаеліса. Проти нього виступила тепер з цїлою рішучостию не лише соціялїстична меньшість, але й соціялїстична більшість, яка дотепер підпирала правительство.

Загальний настрій серед послів дозволяє здогадувати ся, що на становище державного канцлера буде покликаний небаром князь Більов.

Анґлія готовить пімсту для Німців за бомбардоване Лондону.

ЛОНДОН, 10. жовтня. — Міністер національної оборони, сер Ґедес, заявив вчера на зборах в Нотінґгем, що грізне дїло бомбардованя німецьких міст і сіл вже від кількох місяців приготовляєть ся.

Міністер заявив, що його бажанем було відвернути кару, яка може невинно впасти на жінки і дїти, але брутальність німецька взиває до пімсти. Правительство рішило ся на сей крок проти своєї волї.

В РОСІЇ.

Головні цїли нового правительства.

ПЄТРОҐРАД, 9. жовтня. — Попри сильну заграничну політику правительство зробить урядову заяву, що поважні внутрішні трудности Росії спричинила головно ворохобня Корнїлова. Правительство зобовязуєть ся вести справи держави на підставі угоди, заключеної між представниками буржуазії а революційної демократії. В заяві буде дальше піднесене, що програма лише тоді може бути переведена, коли цїлий нарід буде зєдинений. При кінци заяви правительство подає три головні цїли своєї програми:

Піднести боєву силу армії і фльоти;

Завести в державі лад, поборюючи анархію;

Можливо як найскорше скликати установчі збори.

Становище Росії в справі воєнних цїлий союзників.

ПЄТРОҐРАД, 10. жовтня. — Нове російське правительство заявило принагідно своєї співучасти в найблизшій нарадї аліянтів, **що представники Росії при обговореню справ, які відносять ся до спільної війни, будуть старати ся осягнути порозуміне зі союзниками, і то на підставі принципів, які проголосило російське провізоричне правительство на початку революції.**

„Правительство ужиє всеї своєї сили, — говорить ся дальше в заяві — щоби піднимотти спільну справу союзників, а іменно боронити вітчину, недопустити до територіяльних здобутків других держав і не позволити накидати Росії волю инших держав.

(Найблизша нарада союзних держав має відбути ся в Парижи. Російська делеґація виїде під проводом міністра для заграничних справ, Терещенка. Одним з делеґатів на наради союзників буде Церетелї, яко відпоручник революційної демократії).

Нове правительство наміряє вести рішучу заграничну політику.

ПЄТРОҐРАД, 10. жовтня. — Нове спільне правительство, яке обняло керму держави на місце дотеперішної „ради пятьох", перебирає нинї на себе цїлковиту контролю держави.

Як се доносять з урядових кругів, нове правительство має намір вести сильну і рішучу заграничну політику **„в цїли як найскорішого осягненя миря в порозуміню з нашими союзниками".** Покищо правительство буде старати ся поставити армію на найвисшім степени сили і привернути в державі економічний та суспільний лад.

З виїмком часописий большевиків вся російська преса станула по стороні нового правительства. „Новая Жизнь", орган Горкого, помістила заяву петроградської ради роб. і салд. депутатів, в якій говорить ся: „Ми, робітники і залога Петрограду, не дамо жадної підмоги новому правительству. Ми є сильно переконані, що всї члени революційної демократії дадуть кабінетови одну відповідь: Уступіть".

Большевики не признають нового правительства. — Троцький президентом центральної ради на місце Чхеїдзе.

ПЄТРОҐРАД, 10. жовтня. — Большевики здобули перевагу в центральній радї роб. і салд. депутатів. Дотепер контролювали сю організацію умірковані соціялїсти.

Дотеперішний президент ради Чхеїдзе зістав усунений, а на його місце вибрано головою провідника большевиків, Льва Троцького.

Першим кроком нового президента було ухвалене резолюції, в якій відмовляєть ся новому правительству підмоги. Сю резолюцію принято великою більшостию голосів.

Правительство буде легковажити собі большевиків.

ПЄТРОҐРАД, 10. жовтня. — Кабінет перевів на нинїшнім засїданю дискусію над ультиматом большевиків з ради роб. і салд. депутатів, яка не хоче признати нового правительства.

Ухвалено зовсїм легковажити собі большевиків, взявши на увагу, що їх вплив і значінє постійно зменьшують ся.

Заграничні дипльомати мають надію на скору поправу відносин в Росії.

ПЄТРОҐРАД, 10. жовтня. — Петроградські заграничні дипльомати вважають теперішне положенє в Росії за дуже корисне і мають надію, що воно в короткім часї пійде ще до ліпшого. **Одинокою грізною хмарою на політичнім овиді є вибір проводира большевиків, Льва Троцького, президентом ради роб. і салд. депутатів на місце Чхеїдзе.** Головний екзекутивний комітет сеї орґанізації складаєть ся під теперішну пору з 4 большевиків, 2 соціялїстів-революціонерів і одного лише меньшевика.

В новім кабінетї засїдає 6 соціялїстів, 4 кадетів і 7 з инших партій або безпартійних.

ПЄТРОҐРАД, 10. жовтня. — **Новий російський спільний кабінет складаєть ся з 6 соціялїстів, 4 кадетів і 7 представників инших партій або зовсїм безпартійних.**

З кадетської партії засїдають: Коновалов, Кішкін, Смірнов і Третяков.

Міністер торговлї і промислу, Коновалов, зістав іменований рівночасно також заступником президента кабінету.

Туркестан і Фінляндія.

ПЄТРОҐРАД, 10. жовтня. — Нове правительство поставило собі між иншими справами на першім місци також справу полагодженя ворохобнї в Туркестанї. З Туркестану не одержано в протягу останних трох днів анї одної вістки.

Таксамо справа Фінляндії прийде яко одна з перших на найблизшім засїданю нового кабінету.

Ворохобня в Туркестанї здавлена.

ПЄТРОҐРАД, 11. жовтня. — **Ворохобня в Туркестанї правдоподібно вже зовсїм покінчена.**

З Ташкенту доносять, що російські війска під командою ґен. Коровниченка обсадили головну кватиру місцевої ради роб. і салд. депутатів і увязнили богато учасників ворохобнї, між тими також і бувшого ґубернатора Туркестану, якого правительство було свого часу усунуло з того становища.

Воєнна нарада на боєвім фронтї.

ПЄТРОҐРАД, 10. жовтня. — **Президент кабінету Керенський, міністер для заграничних справ Терещенко, міністер війни ґен. Верховський і міністер маринарки адм. Вердеревський удали ся до головної військової кватири, де відбудуть спільну нараду з військовими відпоручниками союзних держав.**

Міністри удадуть ся відтак на боєвий фронт, де будуть промовляти до жовнїрів, представляючи їм головну задачу і цїли нового правительства.

Перед відїздом на боєвий фронт президент Керенський відбув довшу нараду з американським послом, Френсісом. Що було предметом сеї наради, не подано до відома загалу.

Керенський має намір відвідати хорого Корнїлова.

ПЄТРОҐРАД, 11. жовтня. — Доносять, що поїздка міністрів до головної військової кватири має на цїли перевести реорґанізацію в складї персоналу головного ґенерального штабу і перенести головну кватиру до иншої місцевости.

Президент Керенський, як доносять, має намір при тій нагодї відвідати також ґен. Корнїлова, який під теперішну пору лежить тяжко хорий.

„Тимчасова Рада" буде скликана в слїдуючім тижни.

ПЄТРОҐРАД, 10. жовтня. — **Перше засїданє „Тимчасової Ради російської републики" буде скликане правительством правдоподібно вже в протягу слїдуючого тижня.**

На 120 місць, призначених в радї для буржуазії, одна трета буде призначена для представників великого промислу.

Вибори до установчих зборів в армії і фльотї.

ПЄТРОҐРАД, 10. жовтня. — Провізоричне правительство оголосило приписи щодо співучасти жовнїрів і моряків при голосованю на послів до установчих зборів.

Армія буде подїлена на пять виборчих округів: північний, включаючий Фінляндію; західний; полудневo-західний; румунський і кавказький. Два доповнюючі виборчі округи будуть утворені для російських війск у Франції і на Балканї.

Фльота буде творити два виборчі округи: балтійська фльота і чорноморська фльота.

Осїдок російського правительства позістане в Петроградї.

ПЄТРОҐРАД, 11. жовтня. — Рівночасно з оголошенем членів нового спільного кабінету подано урядово до відома загалу, **що всякі приготованя в справі перенесеня осїдку правительства до Москви понехано, а то з тої причини, що в найблизшій будучности нема до сього жадної конечности.**

Полишенє осїдку правительства в Петроградї толкують поліпшенем політичного положеня. Небезпека для Петрограду, яка грозила з причини здобутя Німцями Риги, уступила.

Великий зелїзничий страйк покінчений.

ПЄТРОҐРАД, 10. жовтня. — Страйк зелїзничих робітників покінчив ся. Нинї вечером робітники повернули назад до працї, вдоволяючи ся на разї підвишкою платнї, яку дало правительство.

Напад рабївників на поїзд.

ПЄТРОҐРАД, 11. жовтня. — З Тифліса доносять, що на зелїзничім шляху між Ростовом а Тифлїсом в околиці Владикавказу рабівники висадили поїзд зі шин, а опісля почали стріляти до подорожних. 8 осіб убито і понад 50 ранено.

Американська фабрика мусїла застановити працю.

ПЄТРОҐРАД, 11. жовтня. — Американська фірма Зінґера, яка мала в Тобольску фабрику машин до шитя, повідомила міністерство війни, що мусить застановити дальшу працю. Фірма потерпіла через війну величезні втрати і не була всилї вдоволити жаданя робітників. У фабрицї працювало 3.700 робітників.

"SVOBODA" (LIBERTY)
the Ukrainian newspaper
published three times a week: Tuesday, Thursday and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Established 1893.

JOSEPH STETKEWICZ, editor
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ANDREW SAWKA, manager
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at the Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

SUBSCRIPTION:
to United States:
$2.50 per year
$1.25 per 6 months
$1.00 per 4 months
to Jersey City and to foreign countries:
$3.25 per year
$1.75 per 6 months
$1.00 per 3 months

ПЕРЕДПЛАТА:
в Зучених Державах:
на рік $2.50
на пів року $1.25
на 4 місяці $1.00
В місті Jersey City і за границю:
на рік $3.25
на пів року $1.75
на 3 місяці $1.00

Single copy 3 cents. Поодиноке число 3 центи.

За кожду зміну адреси платить ся 5 центів.

Адреса: SVOBODA
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Всі мoні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „Svoboda".

При висилаю замовлення належить долучити мoні-ордер або чек.

Число телефону 498 Montgomery.

З біжучої хвилі.

Коли вся польська преса, почавши від найповажнійших газет аж до найнизших рептільок накинула ся на український рух, який тепер ширить ся на Поліссю, і твердить (як звичайно), що сей рух повстав за німецькою помочию, то шеф німецького ґенерального штабу на східнім фронті дав Полякам на їх жадане знамениту відповідь, яка замкнула Полякам уста, і вони хочне-хоч мусять закрити зі встиду перед правдою своє „польське лице".

Український рух на Поліссю не є зовсім зорґанізований німецькими військовими властями — пише шеф німецького військового штабу. — Сей рух вийшов з ініціятиви тубильчого населення, яке його попирає. Російські Українці, увільнені з полону, котрим вільно було повернути до їх вітчини, взяли в сім русі участь яко очевидники. Німецькі власти задля ріжноманітного трактовання населення не можуть ограничити великанського руху тої части українського населення і тим кривдити українське населене супроти польського населення. Поляки і Українці є управнені до видавання газет. Розуміється, ся, що поширюванє краєвих денників, таксамо як ціле політичне житє в окупованій области, підлягає німецькій контролї.

„Робітник" розпочав містити ряд редакційних статий під заголовком „На мертвій точці", в яких старає ся пояснити членам Української Федерації Соціялістичної Партії причини, задля котрих видавництво опинило ся над пропастию.

„Так, нашій газеті грозить серіозна небезпека — пишеть ся в першій статі. — Звідкиж та небезпека насуваєть ся, де корні її і які причини, що родять її? Не помилимось, як скажемо, що та небезпека походить від нас самих, звідси бере вона свій початок і тут її причини.

„Чиж не дивно? Але воно так є.

„Газеті насамперед грозить небезпека з боку матеріяльної небезпечности, а далі з боку другого не меньше важного, а іменно **з відсутности редакційних сил".**

Що „Робітник" находить ся в матеріяльних клопотах, сьому кождий повірить. Але щоби він мав клопоти також з причини браку редакційних сил, то се дійсно „новина". Деж поділи ся звісні так звані „соціялістичні" редакційні сили, як пп. Цілинський, Січинський, Ревюк, Бориско і т. п., які ще донедавна заповнювали плюгавством і брехнею цілі шпальти „Робітника"? Можливо, що се пояснить „Робітник" у дальших статях. Пождім.

Нове російське правительство складаєть ся з найвизначнійших сил, які посідає під теперішну пору російська держава, — заявляє директор тутешнього російського інформаційного бюра.

Керенський позістає дальше на чолі правительства.

Терещенко, його давний приятель і його головна підпора, позістає надальше на становищи міністра для загр. справ.

Авксентієв, бувший міністер для внутрішних справ, один з найбільше визначних провідників соціялістів-революціонерів, обіймив міністерство хлїборобства.

Нікітин, звісний московський адвокат і визначний проводник російських соціял-демократів, находить ся на дуже відповідальнім становищи міністра внутрішних справ.

Новий міністер праці, Гвоздев, — се бувший робітник з Петрограду. Він став звісним провідником робітників доперва підчас війни, беручи чинну участь в праці центральної военної промислової ради. Під теперішну пору був Гвоздев дійсним провідником петроградських робітників. Гвоздев належить до партії соціял-демократів. Надіють ся, що він потрафить яко міністер праці лагодити спори і непорозуміня між робітниками і капіталістами.

Міністерство пошини і матеріялів поручено Прокоповичеви, який є провідником умірковaних соціял-демократів і одним з найдїльнійших людий у великім кооперативнім руху в Росії.

Коновалов, міністер торговлї і промислу, і Третяков, президент економічної ради, — се два головні і найспосібнійші представники московського промислу.

Кооперативи виратували Росію від небезпеки.

Щераз поновно Керенський здобув повну силу. Щераз поновно російська демократія дала доказ, що має до Керенського повне довіре. Щераз поновно будуючі сили російської революції взяли верх над силами руйнуючими. Ся побіда означає спасенє Росії. Проголошений новий спільний кабінет означає, що провізоричне російське правительство опирає свою працю на двох здорових елементах: **демократичної частини буржуазії**, сього типу, що Коновалов, Кішкін і другі, і **на соціялістах будуючого типу, які розуміють, що теперішна російська революція є лише революцією політичною та що під теперішну пору Росія не може поступити дальше, як стати демократичною републіною з поступовою суспільною леґіслятурою.**

Опираючи ся на тих двох ґрупах, які представляють що найменше 95% зорґанізованих сил в краю, провізоричне правительство стане до боротьби в двох напрямах і видасть рішучі зарядженя, щоби здавити всякі зусиля як зі сторони большевиків так зі сторони реакції.

Під теперішну пору зі сторони большевиків грозить більша небезпека ніж зі сторони елементів реакційних, як се показали останні події. Є надія, що цілий російський нарід зединеними силами підопре революційне правительство і не позволить, щоби ріжні ворожі революції духи сьміли робити замах на правительство, підкопувати карність серед армії і сіяти незгоду між жовнірами і їх командантами.

Російський нарід є сьвідомий того, що зближаєть ся зима зі всїми своїми трудностями і злиднями. А сї трудности і злидні дасть ся лише тоді поконати або бодай в части злагодити, коли буде сильне правительство, коли його приказы будуть сповнювані. Правительство буде сильне, коли всї поступові елементи Росії вповні дадуть йому помич. Глядячи нині в лице дійсности, Росія проголошує: „Хто не з нами, сей проти нас". І большевики мусять вибрати одно з двох: або підчинити ся і стати до праці з будуючими силами російської революції, або взяти на себе відповідальність за наслідки.

Між силами, які виратували Росію від небезпеки анархії в сїй так критичній хвилї, **перше місце належить ся кооперативним орґанізаціям.** Представники сих орґанізацій заняли від самого початку демократичного конґресу рішуче становище: вони домагали ся коаліційного кабінету, сильного правительства і зединеня всїх будуючих сил в державі. Відпоручники кооператив відограли підчас останної кризи ролю ріпаючих чинників. Кооператива — се одинокий суспільний рух, який дійшов навіть майже до кождого села в Росії. І кооператива представляє дійсний рух населеня.

Недавно тому російський кооперативний рух обходив 50-літну річницю свого істнованя. Росія числить нині 35.000 кооперативних орґанізацій з 12 міліонами членів.

Кооперативний рух в Росії — се може нині одинока будуча сила в Росії. Другими будуючими силами є **земства і міські ради**, яких сила з кождим днем зростає. Тут треба замітити, що при виборах до земств і міських рад здобувають більшість кандидати партій соціялістичних, але рівночасно треба замітити і сей корисний обяв, що якраз сї соціялісти є типу будуючого.

* * *

Отсими меньше більше словами характеризує російське інформаційне бюро в Злучених Державах теперішне положенє Росії. Як се показуєть ся, коли би не кооперативи, то доля російської держави була би вже давно порішена. Кооперативні орґанізації, десятки тисяч кредитових, торговельних, промислових і господарських спілок з міліонами зорґанізованих членів, ратували і ратують дотепер російську державу від руїни, даючи Росії щораз то нові сили до поборюваня великих трудностий, з якими приходить ся їй стрічати.

Та коли говорить ся про кооперативу в російській державі взагалї і про її ролю яко спасительки російської держави, то не можна поминути того великого значіня, яке мала кооператива для справи української. В цїлій російській державі Україна під зглядом кооперативного руху займала перше місце. Кооперативні спілки — се були одинокі орґанізації, які могли розвивати ся помимо грізного царського режиму. Кооперативи відіграли дуже важну ролю у відродженю українського народу по обох сторонах кордону і під теперішну пору мають величезне значінє при будові української держави. Про се сьвідчить хочби факт, що кооперативні орґанізації яко такі дають значне число представників до Української Центральної Ради.

До сеї справи ми небавом повернемо і розберемо її основнійше.

ШЛЯХАМИ НОВОЇ РІЗНІ ЛЮДИЙ В ГАЛИЧИНІ І БУКОВИНІ.

Звіт головної німецької кватири з 20. липня с. р. починаєть ся такими словами:

„Дня 1. с. м. російське правительство повело в східній Галичині частину російського війска до офензиви, котра після незначних початкових успіхів незабавом спинила ся наслідком великанських втрат. Російський жовнір, котрого бажане міра висловлюєть ся майже на всїх місцях фронту пробами мирного наближеня до противників, зновь надармо пожертвував ся до наступу. У відповідь на наступ Росіян розпочали наші війска протинаступ. Під особистим проводом начального вожда німецькі корпуси після руйнуючого огневого підготовленя союзних артилерій пішли проти російських становищ між Серетом і Золотою Липою і перебили три сильні оборонні колюмни".

В хвилї, коли се пишемо, австро-німецькі війска стоять над Збручем і перейшли російську границю. Уся східна Галичина, в виїмком Бродів і Збаража, в руках австрійських, а таксамо три четвертини Буковини разом з Чернівцями.

Чи маємо радіти з побіди австро-німецьких війск? З того, що австрійська Україна є назад під пануванем австрійським?

Розуміє ся, що ні, і то як з **політичних** так і чисто **людських** причин.

З політичних причин тому ні, бо теперішна Росія не є тим жандармом Европи, яким була царська Росія, бо теперішна Росія перестала бути „тюрмою народів", бо в ній блиснула справжня воля України, бо ми є сьвідками, як і нарід, скинувши царське ярмо, сам творить свою волю і будує своє нове житє. І се не могло не відбитись на занятих Росією землях австрійської України. З хвилею вибуху революції в Росії наступили радикальні переміни в управі сими землями. Ґубернатором їх іменує тимчасове російське правительство відомого українського громадського діяча і письменника, Дмитра Дорошенка. Українському народови повертаєть ся його природні права до культурного, політичного і господарського розвитку. Україні під управою Дорошенка в кождім раз: почували себе красше ніж до війни під австро-польським пануванем.

Сьвідчить про се очевидець, котрий в своїм листі до ред. „Діла" (ч. 181), так описує свої враженя:

„Відносини по російськім боці характеризують всї одним реченем: **„У нас свобода!"**

„За цілий тиждень союзної офензиви ми вже богато наслухали ся і надивили ся на ту свободу в Росії і то від ріжних людий, які ріжно її розуміють і поясняють. У нікого те поняте не має такого змісту, як в Українців. Для них є вона дійсним воскресенем, пробудженем до житя, яке вже пливе повним розгоном.

„І ми бачимо се власними очима тай подивляємо.

„Майже по всїх селах і містах відновили житє всї давні українські товариства, а много нових основано. Майже всюди переведено нові вибори до громадських рад на підставі рівного і таємного права голосованя і на місце давних війтів хрунів повибирано найсьвідомійших українських селян-патріотів. По селах маса українських часописий як: „Робітнича Газета", „Народня Воля" і инші. Селяни знаменито поінформовані про український рух в Росії, знають про творенє українських полків, про те, що „Україна відділила ся від Москалів" і т. п.

„Написи по селах та по містах всюди українські. Інтересно, що відносини між Українцями і Поляками почали укладати ся після природних основ. Поляки почали розуміти, що вони є меньшостию і яко такі старали ся достроюватись до напряму української більшости і з ними співділати. Денеде віджували ще давні інстинкти східно-галицької Польщі, але вони притихли, бо не мали ґрунту під собою".

А як порівнати се житє Українців в занятих Росією землях з тим, як жиєть ся тепер українському народови в Австрії, то порівнанє вийде рішучо в некористь сеї останної, і то під кождим поглядом.

Не можемо теж радіти наступови австро-німецьких війск з чисто людських причин. Адже війна — се не тільки взаїмне мордованє людий, але й знищенє країни, де вона ведеть ся, огнем і мечем.

Нема в цїлій Европі країни, щоби була так спустошена війною як власне австрійська Україна, головно східна Галичина й Буковина. Подумати-ж тільки, що нею тричі переходили воюючі армії з обох сторін — йшли вперед і назад, що на терені східної Галичини відбули ся найстрашнійші бої, які тільки знає ся сьвітова різня народів! Здаєть ся, що вся країна на половину — один двигар. А в другій, знищеній, спаленій і згоїдженій зберігло ся ледви людське житє.

І знова смерть і руїна перейшли нещасну країну.

Тойсам дописуватель „Діла" пише:

„Між Золотою Липою і Стрипою все знищене і спалене. Ще страшнійше поза Стрипою. Цілими милями пустарі, зарослі бодяками і буряном, покраяні окопами і поорані ґранатами. Села понищені, ніде загороди, ні плота, ні кола. Люди, себто жінки й діти, зморені голодом і прибиті военним лихолїтєм визирають з нор або недопалених хат. Тільки за Чортковом майже все неварушене"...

Відступ російських війск, гнаних Німцями, нагадує нам той страшний з 1915 р. Війска все за собою нищили, палили й плїндрували.

Майже всї міста, місточка й села, від Золотої Липи почавши, спалені. З Калуша й Богородчан навіть сліду не стало. Про те, що діяло ся в Калуши, читаємо таке в „Ділї" (ч. 171):

„О. Лучаківський пише нам: В Калуши діяли ся страшні річи. Зрабовано і спалено все місто. Якась невидана дич татарська робила неописані річи, знущалась над старими бабунями і малолїтними дівчатками 8, 4, 10 лїт. Мордували людий. Д-ра Куровця збили, ограбили і майже голого з женою і з иншими (як о. Попелем) вивезли. З міста остало б домів".

На половину спалені Станиславів, Надвірна, Коломия і Тернопіль. Не вичисляємо инших місточок в тих околицях, що зовсім або значно знищені.

Про Тернопіль так писав з пресової квартири кореспондент „Берлінер Тагеблят-у", Леонард Адельт:

„Відступаючі Росіяни запалили Тернопіль з кількох місць. Сим втратили вони симпатії в української людности анвільної, які добули собі були установленем громадської самоуправи під проводом українського голови міста".

„Нає Фрає Прессе" (Відень) описує страшні знущаня, яких допускали ся салдати над безборонним населенем. Замордовано більше ніж 300 людий. Много вивезено.

Як страшних зьвірств і злочинів допускали ся безкарні російські війска в Галичині, можна про се судити з военного приказу начального вожда російських війск, ґенерала Корнілова, який він тільки щойно видав, а який грозить карою смерти за сваволю, вбийства і надужитя салдатів.

І се тільки одна сторона медалю.

Погляньмо на другу. Вона не меньше страшна від першої.

Віденська „Арбайтер Цайтунґ" з дня 29 липня подає знамениту статю з приводу австро-німецької офензиви, а якої головні думки передає „Діло" (ч. 177) у вступній статі п. з. „Не вішати!"

Ось вона:

„Щораз більше землї відбивають наші війска; незабавом Росіяни зовсім кинуть Галичину й Буковину, а полїцейські душі вже ладять ся до тих метод, які доси завсїди супроводжали кождий похід наших війск. Ніхто не досліджував, які терпіня перебувала людність; ніхто не старав ся направити лихо, яке накоїла военна недоля, зате крім переглядових комісій асентирувкових пускано на людність армію шпиглїв, аби „зрадників" ловили, ловили в найповнійшім значіню того слова, а услужні донощики з передразненою увою або й зі сьвідомою злобою знаходили ся завсїди. І чого то вже не принимано за доказ правди!

„Дійшло до того, що богато людий втекло — **не із страху перед Росіянами, а із страху перед поворотом Австрійців.**

Тепер увільнено місцевости, які один, два або й три роки були під російським правлїнем. У тім часї мусїли-ж люди якось жити — селяни управляти своє поле, купці торгувати, а всї входити в зносини з властями. Заключено неодно подруже. Нужда загнала неодну людину в службу або проституцію. Три роки — довгий час, а житє домагаєть ся своїх прав. Коли селянинови раз у раз говорено: „Гляди, дідич утїк; його поле, його корови твої!" і коли він бачив, що пливе місяць за місяцем, а австрійські власти не вертали, то він мусїв схитнути ся щодо права і закона. Можна все те назад привернути, але карати за се селянина не вільно...

„Всї ті панове, що розпливають ся в дешевім патріотизмі і в котрих увільнене занятої области викликує кровавий шал, повинні би собі уявити те примусове положенє, в якім жиє людність занятих областий. Але також власти повинні осьвідомити собі свою відповідальність.

„Держава не може виставити собі гіршого сьвідоцтва убожества, як тоді, коли признає, що не має довіря до своїх горожан".

Тут урвавсь та статя — далї сконфіскував її польський цензор. Але й наведеного досить, аби зрозуміти, о що ходить.

Марево шибеницъ з початку війни 1914 і 1915 років стануло знова перед українським населенем занятих дотепер Росією українських областий! Чи дійсно шляхи побідного наступу австро-німецьких війск були знова значені алеями шибеницъ, сього покищо не можна ствердити. Що оба перед ними була загальною, про се можна найкрасше вносити, що Українська Парляментарна Репрезентація була приневолена вислати 25. липня телеґраму до цісаря Карла I., що був тоді на фронті, з просьбою о заряджене, щоби на східно-галицьких територіях, відзисканих для Австрії в теперішній австро-німецькій офензиві, щадити населенє, щоби не зміняти там української адміністрації і українською мови, заведеної на початку російської революції, тай щоби на тих просторах урядували тільки урядники української народности.

Віденське Кореспонденційне Бюро оголошує щойно 8. серпня відповідь цісаря, яку він приказав дати на просьбу українських послів. В сїй відповіди кажеть ся, що цісар зараз на початку офензиви приказав військам відносити ся з значивостию до населеня. Він запорядив теж, що засуди смерти в занятих областях на підставі военного права без судового переслуханя не сьміють бути виконувані; що в будучности всї волеві засуди смерти мають бути предложені до потвердженя найвисшій команді армії.

Як видно, ся відповідь Карла I. Українцям зовсім не усуває їх оправданих обав перед кровавими екзекуціями у відвойованій українській Галичині і Буковині.

Ось-так виглядають шляхи австро-німецької офензиви, що триває вже третий тиждень.

Куди вони ведуть?...

На широкі лани українського Поділя?! На Київ... де наш нарід поклав уже перші ґранітні фундаменти під храм своєї волї й самостійности?...

Се було би во істину нещастєм і проклятєм України!!

10. VIII., 1917.

В. Левинський.

Усуванє українства з Волині.

Під таким заголовком читаємо оріґінальну дописъ з Волині у 166 числї львівського „Діла". Наводимо тут сю дописъ в цїлости, щоби наші читачі переконали ся, як польсько-австрійські власти „опікують ся" українським населенем Волині.

Ковельщина в липни 1917 р.

Початок українського шкільництва в Ковельщині припадає на грудень 1916 р.

Українські Січові Стрільці, вислані з коша яко учителї, орґанізували на приказ команди 4-тої армії по селах школи та розпочали науку — з надією, що без перешкод будуть могти виховувати українську дїтвору в рідній мові і що таким шляхом злагіднять бодай в части рани, які завдала війна українському населеню. Одначе скоро завели ся в своїх надіях. Шкільним інспектором іменовано народного учителя з Залїщик, Поляка, який вкоротці дав пізнати, що уважає Волинь... будучою провінцією Польщі, і через се буде поступати в шкільних справах яко Поляк і польський урядник, що не потребує числити ся з волею населеня, бо в переводженю своїх заряджень може поступити насильно.

Число шкіл, які повстали у висше згаданім часї, було розмірно до проценту українського населеня рішучо замале. Воно зміняло ся постійно протягом цілого шкільного року, І так 12 шкіл на початку, які зросли в лютім с. р. до 17, спадають з початком цьвітня знов на 12 наслїдком перегляду („мустерунку") Стрільців, яких відіслано сейчас до коша, не стараючи ся навіть за людий, які мали би обняти опорожнені школи. Через се три школи впали зовсім, а дві инші обсадив інспектор аж по довшій перерві в науці. Перерване науки по школах та переношенє учительських сил з одної посади на другу мало лихі наслїдки, бо відпихало від школи дїтий, які по її відновленю або оставали в дома і не вертали зовсім, або переносили ся до старанно зорґанізованої і доглядано: польської школи, як се було в Ковлї.

Для українських шкіл не спровадив інспектор на початку шкільного року ані одної української книжки, а замісць них підсував учителям польські підручники, не миняючи навіть бібл. Всякі старани, які він робив, аби по українських школах завести польську мову яко предмет науки, були даремні, бо стрінули сильний опір нашого учительства, головно учительок, на котрих інспектор звернув був свою особлившу увагу, яко на одиниці — на його погляд — з природи податливійші. Тому єю справу відсунув він на дальший плян, а подвоїв свої сили над тим, аби усунути з українських шкіл національного духа, а ввести систему галицьку, до якої населенє ставить ся відпорно.

В тій цїли придбав собі ще одного союзника на визначнім публичнім становищи.

В спілці уряджують оба панове по школах поїздки та приказують учительству усувати з кляс мапи України, образи українських гетьманів та все инше, що надавало школї національне обличе. Крім сього заборонюють вчити дїтий рідної історії та говорити дїтям щонебудь про Україну, бо се „утопія" — на погляд обох польських „дзялачів". Ціла дїяльність стреміла до того, щоби класти нашому шкільництву колоди в його розвою, а рівночасно форсувати школи польські. Наслїдки з того такі, що при кінци шкільного року було в Ковельщині польських шкіл 11 (на 9% польського населеня!), а українських 14 (на 68% українського населеня!).

Всякку запопадливість виказують приготовання Поляків на слїдуючий шкільний рік, аби насильно розширити сїть польського шкільництва на чисто українській землї, бо воно має стати атутом в претенсіях, які ставлять Поляки до Волини.

Українське населенє Волині, яке цїлковито зруйноване матеріяльно, ледви чи покаже тепер доволї відпорности проти такої роботи.

АПОСТОЛИ НЕНАВИСТИ, КЛЕВЕТИ І ДОНОСІВ.

(Надіслана стаття).

Не займай ся клеветою, щоб клевета і безчестіне не обернули ся проти тебе самого, бо сказано, що всякий пишний дух і дух напаши завжеди, але клевета побиває тебе ззаду.

Припадково мені довело ся переглянути 11-те число газети „Народ", яку видає „Український орган Федерація Українців у Злучених Державах. Редактором сеї газети є Мирослав Січинський.

Я перечитав се число дуже уважно і вже з болем в серци запримітив, що кожда стрічка, кожде слово, кожда літера сеї газети є одна ненависть, клевета і сонуване на адресу когось, чи когось. Здаєть до згоди, до єдности, братерства і солідарности нема в сій газеті. Одна гонка ненависть наставила свої роги з газети.

Се офіціяльний орган Федерації Українців у Злучених Державах!

Може, і такою мала би бути й ціла Федерація Українців, як їх газета є? Такими мали би бути всі Українці в Америці: ненависниками, клеветниками, нападниками й денунціянтами, що посуджували би невинно та кривдили всіх і кождого! — Та се-ж проповідь пекла, а не раю на земли!... Але тих, котрі вже є в тій Федерації, отруя ненависти вже дитинчата і розїдає їх добре українське серце...

Любов, згода, братерство — будує, а ненависть — руйнує, руйнує житє, людей, держави...

А Федерація, чи її проводирі, роблять великі змагання зєднати всіх Українців в Америці під сей федераційний прапор ненависти?!

Роздобув я відтак статут Федерації, щоби довідати ся близше про платформу сеї організації.

Ціль Федерації.

Читаю § 5: „Федерація Українців в Злучених Державах має ціль обєднати всіх Українців в Америці для спільної національної і просьвітної діяльности:

„1. щоби давати просьвіту... **моральну...** помочі українським імігрантам в Америці;

„2. помагати українському народови в Европі в його змаганях до національної волі, самоправности і демократії...

„§ 6. Для тих цілий Федерація Українців має:

„1. заснувати курси... поширити знане української літератури, культури...

„2. Заступати українську справу серед инших народів: **інформувати їх про українські національні потреби і змагання...** помагати морально... українським організаціям в Европі... (І нищити їх в Америці!...).

„§ 7. Федерація Українців є безпартійна і неполітична організація, не торкається справ віри і справ партійно-політичних, аж не мішається ся до внутрішних і професіональних справ організацій, союзів і товариств".

Се головні засади, на яких Федерація є збудована. Се — Федерація на папери.

Федерація в дійсности.

Задачі Федерації, як видимо з поднесе-ведених точок зі статута, є досить гарні. Але чи справа з Федерацією в дійсности стоїть так, як вона мала би бути? — Ні, то лише в теорії так красно все виглядає, а в практиці — щось богато а богато не так...

Як зазначено в § 5., „ціль Федерації (є) обєднати всіх Українців"... Добре. Як же те „обєднане" проявило ся до сього часу? — Сам М. Січинський, котрий має монополь на сю Федерацію, зізнаєме на зїзді, що Федерація мала „рік боротьби проти зради, обману, напастий і інтриг".

Се значить, що Федерація не голосила „обєднання", але проводила „боротьбу". Ся сама Федерація, що мала на цілі „обєднане всіх Українців", вона проводила „боротьбу". Проти кого? Проти Німців, проти Китайців, Турків, Татар і т. д.? — Ні, як М. Січинський зазначив в „Народі", проти „Українського Народного Союза" на чол. з його урядниками та час. „Свободою", проти „Провидіня" з час. „Америкою"; проти тих, котрі не хотіли бути під обшасом зденервованого узурпатора сеї Федерації і його дитинчих прих та забагнок; проти тих, котрі швайцарського делегата назвали „делегатом"... Панки виділи „зраду, обману, інтриги", але чому не за самими собою?...

Чи добра, щиро-народна річ чи організація або інституція, хоч би й ся Федерація, потребує для свого розвою *аж* „боротьби" проти тих своїх братів, яких вони хотіли би затягнути силоміць в ту організацію?...

Боротьба і осуд належать до цілого народу і є його власностию, а не до поодиноких осіб. А що ся нещаслива Федерація — з якою чи маємо так богато клопоту, як баба з порсятем — була від самого початку й по сей день є хорою забавкою в руках зарозумільців та що нарід на сім вже досить добре пізнав ся, про се сказав сам М. Січинський: „Число заєдинених організацій і товариств є навіть менше ніж повинно і могло би бути". — Досить ясно й зрозуміло: доброго діла не боронить ся аж „боротьбою", доносами та пашквілями; воно само за себе говорить... Нарід тепер не той, що колись був, а через те й не пійшов на вудку хорих проводирів.

Чомуж тепер складати „федерацію" невдачі на „Свободу" чи „Америку", а не на самих себе, панове заганяли?! — Несправедливо пінати ся на зеркало, коли морда крива...

Стара бабуня „Свобода" знов заворушилась, полізла за пазуху за калиткою й знов післала в тайні руки гроші для онука-героя...

„Свобода" завше друкувала вісти про героя півтора-метровими літерами...

Герой в Америці.

По довгім часі втечі нарешті дало ся чути шепотіне, що герой є в Америці, та не може тут жити явно, але тайно, поки його не зроблять легальною, політичною людиною... „Свобода" з головними українськими М. Н. Союза на спілку з тимсамим доктором Демидчуком, якому тепер герой вішає... собаку на шию, знов пустили в рух свою дипльоматію, зложили в ту справу свою щиру душу, говорили з зеликими, впливовими Американцями і... герой зістав вільним чоловіком. В сій справі другу половину сеї тяжкої роботи зробили попи від „Америки", тісамі попи, яких пізнійше „Робітник" під редакцією героя вішав живцем на гиляці...

Подвиги героя.

Ставши вільною, легальною людиною, герой розпочинає творити свої чуда і подвиги... Він розпочинає відвідувати сі народови за те добро та пошану, яку йому нарід, може й незаслужено, віддав...

Першим його ділом було з націоналіста обернути ся на інтернаціонала-соціяліста і він відтак посунув на редактора дітвацької газети „Робітник", хоч з його був і є такий соціяліст, як з мене китайський мандарин; але дарма, він — герой...

Тимчасом, будучи вже членом в сій дітвацькій організації „Робітника", що постійно робила на шкоду українському народови, а дітваки „соціяли" з сеї організації отверто заявляють, що вони „плюють на всілякий національзм, вони плюють на Україну", а є лише інтернаціоналами, — герой тоді ще зійшов сі і з о. Ардановим і розпочав на спілку з ним цілу низку всіляких інтриг і заколотів.

Повстане Федерації, як опісля показало ся, було не чим иншим, як переведеним в житє інтриг о. Ардана, якому не о добробут народу, а о що иншого ходило і ходить. Міг же він продавати якісь чудернацькі фарми в Вірджінії нашим Українцям...

Герой таким робом зістав на цілковитих послугах та в полоні у о. Ардана, який зараз же з карколомною швидкостию зробив героя і його безвартного приятеля зі Швайцарії почесними членами Союза отця Ваня. Таким робом герой перестав служити народови, а пійшов на службу чиїмсь особистим інтригам.

Тепер в Федерації є лише шварги, свати, зелізні правники та на-пів самостійні вихвалячі героя, як також скрентонські „пароxіяни" о. Ардана та дітвацтво з „Робітника". Порядні люди давно умили руки від сього неукраїнського діла.

Чорна вдячність героя.

Всі знають, якими нечесними способами боротьби послугуєть ся о. Ардан в „Народній Волі", яко редактор сеї часописи, та якими доносами і клеветами він займеть ся, аби сплямити та відібрать честь невинним людям, котрі не йдуть на його „превелебну" вудку. Ми всі знаємо о Ардана і сьому не дивуєм ся: то вже така вдача перекінчика, бувшого попа, що тепер є собі звичайним „політиком", що дбає лиш о своє животіне, а решту, то „най хоч і дідько забере"...

Але герой, той герой, якого ми вважали і мали за свою національну сьвятість, — ґаби він пійшов шляхом Скрентонців... О, се вже забогато! Забогато бо наш нарід видав на героя кровавого гроша та дорогих симпатій, щоби тепер пустити всі його вибрики попри ухо!

Що о. Ардан на шпальтах редагованої ним „Народної Волі" робить всілякі доноси на своїх людий, се не дивниця: він же виховав ся під кермою тих, що спалили Івана Гуса, Джордана Бруна... Але герой?!...

Герой напав в 11 ч. „Народа" на свого найбільшого приятеля і добродія д-ра Демидчука і намагаєть ся позбавити його не лише чести, а... Се за те добро, яке йому др. Демидчук зробив! Чи самостійна людина так „потрафить"?

Поминім се.

Ціла американська Україна знає, скільки добра час. „Свобода" зробила для героя та скільки праці і симпатій віддала героєви...

Що-ж тепер герой на се?!

Герой „відвдячуєть ся" чорно, темно, в брутальний спосіб. Герой передруковує в „Народі" старі новинки за 1915 рік з час. „Свобода". Сі новинки були прихильні Австрії та ворожі тодішній царській Росії. Герой осуджує тодішну нашу радість, яка панувала межи всіми нами, Українцями в Америці, з приводу відбитя від царської орди козаків нашого українського міста Львова. Та сьому-ж був радий тоді і сам герой!

Що сим герой хоче доказати чи показати?

Герой своєю геройською підлотою хоче спровокувати час. „Свободу", „Укр. Нар. Союз" з його урядниками та й цілий український нарід перед Злученими Державами, користаючи з нагоди воєнного часу, він намаєть ся в очах американського правительства представити Українців Австрійцями і про-німецьким народом, він в своїй ненависти хорої нервової людини накликує біду і на Українців і сам на себе; він в своїй глупоті рубає ту галузь, на якій сам сидить; се є нікчемна проява душі швайцарського делегата, що тепер водить за ніс свого з'хавшого з глузду героя...

Та-ж герой знає добре, що від часу, коли царя нестало, коли Росія стала республикою, „Свобода" є остро ворожа Австрії і взагалі Німцям, як і сам герой, та твердо стоїть по стороні союзних держав і Росії. Діячогож така підлота з боку героя?!

Се герой відплачуєть ся так чорно за те добро, яке йому „свободяни" та й весь наш нарід вчинили.

Герой став ся донощиком, клеветником, пінкертоцем, і то, безпідставно, на свій рідний нарід, що то його годує хлібом-солию!

О, житє! О, зрада, підлятство!...

Герой сам за цісарем.

Відкрийть календар Українського Народного Союза" за 1916 рік та на 36-тій сторині перечитайте біографію героя, яку з його слів записав В. Лотоцький і відтак надрукував у тім календарі. Там виразно сказано, що на початку війни сам герой поїхав був зі Швеції до Відня з гадкою вступити до австрійської армії, стати до боротьби проти Росиї, що тоді були в Галичині. Герой сам дущею і тілом був за Австрією та проти царської Росії, а відтак і проти союзників. Герой сам був готовий понести своє молоденьке житє за „ясного" цісаря, колиб, може, не тхорівство, чи чиясь розрада, як в тім календарі зазначено.

І тепер герой має на стільки шубравства та безличчя робити доноси, що хтось був колись прихильним Австрії, коли він сам був Австрияком аж до російської революції, і щойно тепер розпочав свої гашебні доноси?!

Так люди з душею, люди сумління не роблять. Так може поступити лише останний з брутів...

Задача чесного Українця.

Бачиш Народе, Твій герой став ся донощиком, Юдою свого рідного народу!

Ми мусимо дуже пожалувати над тим, що так стало ся, що ми завели ся в своїх почутях до сього фальшивого чоловіка, але годі комусь вставити розум та почуте чести й гонору людини. Юда був апостолом Христовим, а й той спромів ся на зраду та спродав на смерть Христа-Бога. Всіляко буває...

Герою, зроби вже раз порядне та щире підлятство і наплюй сам собі у безвстидне лице і то сердечно!

Нашим людським обовязком тепер є відвернути ся з обридженем від всіляких донощиків, зрадників та клеветників нещасних... Стати один при другім, всі чесні й щирі націоналісти України, подбати самим за себе та постаратись викорінити зломіж себе всіляких фальшивих героїв і делегатів, що сіють кирпичі й лекко межи нами.

Всі ставьмо щиро при „Українськім Народнім Союзі" та час. „Свобода" — тим найвердша наша українська твердиня. Вступу й просьвіти на вільній земли Вашінгтона. Се лиш одинока наша міцна інституція, що не є згвалтована всілякими дикими інтернаціоналами та міцно стоїть на сторожі добробуту України й сьвітового демократизму.

Україна зза океану завзиває нас до згоди та людяного житя; Україна бридить ся донощиками, клеветниками, брутами; Україна шанує свободу і „Свободу"; фальшиві герої і решта скрентонських галабурдників є вже там осуджені, як Юди народні.

Най жиє час. „Свобода"! Най жиє „Український Народний Союз"! Най жиє Український Нарід!

Геть кирпичників і злих денунціянтів! Геть апостолів ненависти і зради. Най жиє згода, братерство і єдність українського народу!

В. Береговий.

ПОТРЕБА РОБІТНИКІВ.

при роботі в шахтах, до впоєння землі, до верчена, поміжників, теслярів, коваків і кухарів до

BUCKEYE COAL CO., Huron, Pa.

близько Мадонтовн, де легко можна дістатись стріткарою з Юнїонтаун. Добрі услівя мешкальні, спільний харч; самотні можуть дістати добрий харч. Девать годин праці дешо.

Платня: при верченю 55 ц. наложеню 11½ ц. поміжникам 33 ц., теслярам 65 ц., коваям 50 ц. на годину, а кухарям $2.00 денно. Додатов 50 шт. денно для уставлення шахтів а 25 шт. для робітників на верху. Робітники працюють тут 11 годин на 2 тижні.

Гостість ся до: 112ск22

BUCKEYE COAL CO., Huron, Pa.

ДАРОМ

ЧАЙ НА ПРОБУ.

15 ЧУДОВИХ РОСТИН творить спільно, а медичним шляхом **ОТЦЯ МОНТЕГРА СЛАВНИЙ ЧАЙ З ЦЬЦЯТИ.** Коли терпите на безсилість, нервоване, заперечення крови, ослабленість в жолудку, нестравність, загальне ослаблене, і діль то, ін. нервовість, недугу нирок або пузирю, подайте сейчас своє імя почтовою карткою а одержите пачку чаю даром. Адресуйте: 117-122

MOLLINGER MEDICINE CO.
33 Mollinger Building,
14 East Park Way (N. S.)
Pittsburgh, Pa.

ХТО ХОЧЕ ПРОЧИТАТИ?

Чи хотіли би Ви лїпше жити? Чи хотіли би Ви лекше працювати? Заробляти більше грошів? НЕ ВЖЕЖ ЩО ТАК!

Всі ті *Вами бажана* сповнить ся, як Ви будете вивчати англійський язик. Подивіть на своїх знакомих, говорячих по англійськи, як їм все є доступне. Вони читають англійські газети, ходять до театрів, беруть ся до торгівлї і все понимають. Чи Ви не хотіли би такими? Коли Ви слабо або і зовсім не знаєте англійської мови, то не марнуйте анї часу, часу, а тим сьогодня напишіть до нас лист і вагучіть 10 центів грішми або марками, а ми вишлемо Вам пробну лекцію і поставимо Вам як ми гарантуємо научити Вас в трох місяцях говорити, читати і писати по англійськи за незначайно малою оплатою. Учащати до сеї школи зайшло. Ми учимо заочно. Лекції висилаємо почтою до всіх країв Америки. Тисячі людий покінчили цю школу і нині вони дякують нам. Те саме зробите і Ви.— Адресуйте: 102—

AMERICAN PREPARATORY SCHOOL
525 W. 47th St., New York City.

НОВА МОДА

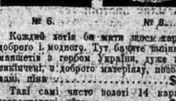

№ 6. № 8.

Кождий хотів би мати перстень гарний, доброго і модного. Тут бачите пишні до мишнєтів з гербом України, дуже гарно виконані; з доброго матеріялу, пробуковані, цїна $1.25

Такі самі, чисто золоті 14 каратові, гарантовані, цїна $5.00

Перстень № 6, гладкий, з гербом, грубо позолочуваний, цїною не дорожче, цїна $1.50

Перстень № 8, гладко оброблений, з гербом, 14 каратове золото, гарантоване, цїна $7.00

За надісланем 2-центової марки вишлемо кождому каталог дуже гарних українських річей. Замовлени посилайте на адресу: 111-ск

UKRAINSKYJ BAZAR,
168 E. 4th Street, New York, N. Y.

ПОКЛИК

ДО ПП. ДЕЛЕГАТІВ, ВИБРАНИХ НА XIV. ГОЛОВНУ КОНВЕНЦІЮ, І ДО ЧЛЕНІВ У. Н. СОЮЗА.

Головний екзекутивний комітет У. Н. Союза на своїм засіданю дня 6. с. м., згідно зі статутом організації § 27, назначив низше підписаних до комісії статутової. Згідно з § 33 статута У. Н. Союза, обовязком сеї комісії є переглянути статут У. Н. Союза, приготовити поправки або доповнена до статута, які ся комісія буде уважати за потрібні, і предложити їх зі своїми увагами конвенції до порішеня.

Щоб ся комісія могла як слід виконати вложений на неї обовязок, низше підписані члени комісії уважали за відповідне видати отсей поклик до пп. Делеґатів і Членів У. Н. Союза, з просьбою, щоби кождий делеґат, або член, котрий має якінебудь проєкти, поправки, чи зміни до статута нашої організації, прислав їх на руки низше підписаної комісії.

Готові проєкти можна прислати на руки котрогонебудь члена комісії до дня 13. жовтня с. р.

КОМІСІЯ СТАТУТОВА:

Омелян Рекрут, 18 Bischop St., Providence, R. I.
Роман Слободзян, 813 N. 8th St., Philadelphia, Pa.
Іван Мартинець, 186 E. 2nd St., New York, N. Y.
Семен Ядловський, Box 76, Jersey City, N. J.

МОЖЕТЕ БУТИ ВИЛІЧЕНІ!

Приїдіть до мене - Я приверну Вам здоровлє!

Я МАЮ НАЙЛІПШІ ЕЛЄКТРИЧНІ ПРИЛАДИ, ЯКІ УЖИВАЮ ДО ВСІХ НЕДУГ.

X-RAYA (ЕЛЄКТРИЧНІ) РОЗСЛІДИ.

Я є найстарший християнський медик спеціяліст в Пітсбурґ, Па.; 37 літ практикував успішно, лічучи тисячі недужих людий.

Я СКАЖУ Вам, чи можете бути вилічені або ні, без здогадів, і помочу Вам тоді, коли другі молоді або непрактичні лікарі Вас завезли.

Я УЖИВАЮ *лише найлїпші і найдоцільнїйші* ліки при лїченю моїх пацієнтів.

Я МАЮ свій власний департамент з медицалїями і лябораторію, які є найлїпші для недужих людий.

Ви здивуєтесь, коли побачите як скоро Ви можете бути вилїчені. Одна візита уповнить Вас про моє знанє і вдоволить Вас, через що в осмнаю успіхи в коротнім часі. 103—

ВСІ НЕДУГИ МУЩИН І ЖЕНЩИН УСПІШНО ЛІЧИТЬ СЯ.

Говорить по українськи. — Низькі цїни. — Оглядини і порада даром.

Год. офісові: від 9. рано до 8. веч. В нед. від 10. до 2. в полудне.

Prof. Doctor B. F. MULLIN Найкращі почти.
Specialist **PITTSBURGH, PA.**
411 — 4th AVENUE

Ваш порадите ся лікарю, пишіть по мій цирцулярдаром для недужих.

НЕДУЖІ ЛЮДИ

НАВІДАЙТЕСЬ ДО МЕНЕ СЕЙЧАС!

зі великими хронічними, нервовими і скомплікованими недугами, які потребують опіки лікаря-спеціяліста,

ШУКАЙТЕ ПОМОЧИ

ТАМ ДЕ ЇЇ НАЛЕЖИТЬ НАЙТИ

і вернуть ся сейчас на дорогу до здоровля.

Години офісові: від 9-ої рано до 4-ої полудн.; від 6-ої до 8-ої веч.; в неділї від 10-ої до 2-ої в полудне.

Користайте з моєї розширної практики набутої через вісїм літ лікарського досьвіду. Я приміняю найбільше нові методи з найновійшими і вельми цінними електро-медичними приладами при лїченю хронічних і нервових недуг.

ПОРАДА ЗОВСІМ ДАРОМ.

Прийдіть поговорити зі мною особисто — коли з якою помочи Вам, то я Вам се скажу. Я є спеціялїст хронічних і нервових недуг і лїчу найновійшими і найлїпшими науковими методами. Я переводжу грунтовно фізичні і лябораторні розслїди кождої недуги. Моє лїченє оказалось успішне в многих упорчивих недугах, які другі не осягнули. Я уратував сотки людий від операційного стола через моє вчасне лїченє і пораду. Навідайтесь до мене сейчас, коли Ви потребуєте лїчитись. Обслїдуванє є безплатне. 103-130

DR. LEWIS, 749 Sixth Ave. межи 42-ою і 43-ою ул. **New York City**

Вже вийшов з друку

КАЛЕНДАР

У. Н. СОЮЗА

НА 1918-тий РІК.

Ціна разом з пересилкою 50 центів.

Гроші і замовленя посилайте на адресу:

"SVOBODA"

83 Grand St., Jersey City, N. J

АМЕРИКАНСЬКІ ВІСТИ.

Просьба до П. Т. Урядників місцевих відділів У. Н. Союза.

Всі ті оголошеня відділів У. Н. Союза, які є поміщені в нинішнім числі „Свободи", прийшли до редакції запізно і тому не могли бути поміщені в четверговім числі. Ми вже нераз просили, і тепер просимо, щоби пп. Секретарі, чи инші Урядники місцевих відділів нашої організації, які виготовляють дотичні оголошеня, робили се бодай один день скорше, щоби потім не жалувалися непотрібно на редакцію „Свободи". Для лїпшого зрозуміня сеї справи поясняємо, що оголошеня, призначені до вівтіркового числа „Свободи", мусять бути в руках редакції в попередну суботу; оголошеня, призначені до четвергового числа, мусять бути в редакції найдальше у вівторок, а оголошеня, призначені до суботнїшного числа, мусять бути в редакції в четвер.

Нюйорські Чехо-Словаки обіцяли зложити 2,000.000 долярів на позичку свободи.

Чеське „Добродійне і літературне товариство" в Ню Йорку приобіцяло зібрати між нюйорськими Чехами і Словаками 2,000.000 долярів на другу позичку свободи. В Чеськім Народнім Домі (під ч. 321 Іст 71-ша улиця) відбули ся збори, на яких між иншими було 50 чеських женщин з дїтьми на руках. Вони принесли зі собою 30.000 долярів, аби закупити облїґації. Василь Немечек, президент чеської орґанізації, заключив угоду з „Бенк оф Юроп", в цїли виплачени сеї суми.

20 лїт арешту за напад на військовий закон.

Д. Вейлес в Девенпорт, Айова, зістав засуджений на 20 лїт арешту за критиковане військового закона. Вейлеса розвізнено, яко дезертира британської армії. Він їздив з міста до міста і давав лекції, в яких остро критикував американський військовий закон.

Кардинал радить брати до війска 19- і 20-лїтних.

Кардинал Ґібонс написав лист до секретаря „народного товариства для загального військового вишколеня", в якім радить, аби до військової служби включити також 19- і 20-лїтних молодців.

Буджет міста Ню Йорку на 1918 рік.

Комітет при комісії оцінки в Ню Йорку оповістив, що буджет міста Ню Йорку на 1918 рік має виносити 237,954.549 долярів і 57 центів. З тої суми місто має заплатити $8,463.756.38 стейтового податку, а $229,490.793.19 остаєть ся на видатки міської адміністрації.

Коннектікут потребує барабольь.

З приводу того, що сьогорічний збір в стейті Коннектікут дав лише 2,500.000 бушлїв барабольь, стейтовий контрольор поживи заявив, що стейт мусить спровадити ще 1,000.000 бушлїв з инших стейтів.

Оставила 1-лїтну дитину на ласку людий.

До 9-лїтного Якова Рубинштайна у Філядельфії, який стояв на розі улиць 3-тої і Бравн, приступила якась женщина і дала йому однолїтну дитину, щоби він заніс її під ч. 903 Норс друга улиця. Хлопчина взяв дитину і пошіс її під вказане число, однак там по неї нїхто не зголошував ся. Дитину віддано до міського шпиталю.

Проч з пивом і вином!

Конвенція конґреґаціонїстів, яка відбула ся в Коломбус, О., вибрала комітет, який має постарати ся, щоби президент Вілсон заборонив виріб пива і вина, а також продажу і ввіз всїх алькоголїчних напитків.

В Бріджпорті нема раю.

В минувшім числі „Свободи" була подана новинка, що в Бріджпорті, Конн., робітники побирають по 10 долярів денно. Се правда. Платня робітника в Бріджпорті виносить тепер 50 до 70 долярів тижнево, однак на сей грубий прихід є також грубий розхід. Найбільшу платню мають робітники в фабриках Ремінґтон Армс, Юніон Металік Картрідж, Лейк Торпідо Бот Компані і в инших фабриках амуніції. В тих фабриках є робітники, які заробляють 13 долярів денно, а є й такі, що заробляють лише 7 долярів денно. Платня виносить однаково як для мущин так і женщин.

Висока платня має свої наслїдки. В погонї за добрим заробком до Бріджпорту найхало богато людий. Коли з кінцем 1915 року в Бріджпорті було около 115.000 мешканців, то з кінцем 1916 року число мешканців сягало до 145.000, а тепер воно виносить майже 175.000, або й більше. Такий величезний зріст населеня спонукав властителїв домів підвисшити цїну за мешканя. І сю цїну підвисшено на 100%, а в деяких случаях навіть і більше. Компанії були змушені побудувати кількадесять власних домів, коштом 1,000.000 долярів.

Крім високих цїн за мешкане, мешканцям приходить ся платити високу цїну за поживу, а також за одїж. Зібравши всї розходи разом, прийдеть ся до висновку, що із великого зарібку майже нїчого не лишаєть ся. Се, впрочім, потверджуєть ся хоч би й сим, що много робітників, які приїхали з инших міст, де побирали по 3 доляри денно, і приїхали до Бріджпорту в надії, що тут зароблять 7 долярів денно, мусїли назад вертати ся на старе місце, бо в Бріджпорті не можуть вижити.

Проєктує оподаткувати безженних.

В нюйорській часописи „Івінґ Мейл" якийсь Г. Л. Менкен проєктує, щоби правительство Злучених Держав оподаткувало безженних. І то проєктує оподаткувати найменьше 1 доляр денно. В 1900 році в Злучених Державах було не меньше, як 7,949.321 кавалерів між 20 а 64 роком житя. Се число виносить тепер майже 8,500.00. Коли би правительство наложило на них по одному доляру воєнного податку денно, тоді державна каса лїставала би від них найменьше 3.500,000.000 долярів річно. Коли би навіть звільнити від оподаткованя кавалерів низше 25 лїт житя, то й тоді держава дістала би 1.750,000.000 річного податку від кавалерів.

Г. Л. Менкен проєктує такий податок тому, щоби в будучности унїкнути недостачі в видах. (Думає, що залля такого податку много кавалерів оженить ся). Коли війна потриває ще два або три роки, то тоді Злучених Державам під оглядом населеня грозить тесаме, що Франції або й иншим воюючим европейським державам. Франція прийшла тепер до переконаня, що кожда дитина має для неї вартість. В Австрії приміром під сю пору безженних дуже строго карають, а противно, батьків, які мають велику родину, звільняють від військової служби.

Менкен радить оподаткувати кавалерів і у своїм проєкті не находить він нїякої кривди супроти кавалерів. Він каже, що в роботї всї мущини беруть однакову платню, але вони не мають однакових розходів. Жонатий мусить удержувати зі свого зарібку жінку, а у многих случаях кілька дїтий, підчас коли безженний зі свого зарібку удержує лише себе самого.

Свій проєкт Менкен оправдує й зі сторони соціяльної. Тисячі і тисячі незамужних женщин — каже він — працюють по фабриках за дуже низку цїну, лише длятого, щоби виживити і одїти себе. Се відбиваєть ся дуже тяжко на мущинах, бо женщина працює і не дбає, за яку цїну вона продає свою працю, вона працює і жиє надією, що нинї або завтра вона вийде заміж. Але мущина мусить звертати увагу на платню за свою працю. Мущина замолоду мусить дбати про свою будучність. Женщина вийде заміж і тодї всї тягарі спадають з неї на мужа.

Ще много, много инших причин говорять за тим, аби безженних мущин оподаткувати.

ЗАГАЛЬНІ ВІСТИ.

200 жертв алькоголя в Браїлові на Подїлю.

З Києва донесено до „Нового Времени", що в Браїлові на Подїлю згоріло 200 осіб, яко жертви алькоголю. Жовнїри підпалили фабрику, в якій було кілька тисяч ґальонів спіритусу.

В Німеччинї біда на гроші.

Кореспондент нюйорського „Глоб-у" доносить з Гаги (Голяндія), що тамошні часописи є переповнені німецькими платними оголошенями в справі закупна семої німецької воєнної позички. Доносить також, що в Німеччинї панує фінансова кріза. Німецьке правительство старало ся закупити в Голяндії 100.000 штук телят, однак грошева належитість мала бути виплачена аж три роки по війнї. Голяндські купцї не згодили ся на таку пропозицію.

Німеччина обіцяла давати Голяндії 300.000 тон угля місячно.

Голяндські часописи оповістили, що між Німеччиною і Голяндією заключено угоду, на основі котрої Німеччина має доставляти Голяндії 300.000 тон угля місячно в заміну за якісь, доси не знані, артикули. Угоду заключено і підписано репрезентантами обох правительств на конференції в Газі.

Страшна дорожня в Швеції.

Кореспондент нюйорської „Трібюн" доносить зі Стокгольму, що в Швеції під сю пору панує страшна дорожнї, а з нею й велика нужда. Уґле, яке недавно ще коштувало 15 долярів за тону, коштує тепер 100 долярів. Фунт гербати коштує 8 долярів. Фунт шинки 1 доляр.

В більших містах мешкання дуже дорогі. Приміром в Стокгольмі є 160 родин без даху, бо з міста приїхало дуже богато чужинців з воюючих держав. Американський посол Моріс хотїв винайняти недалеко Стокгольму один будинок, який збудовано за 600 долярів і давав властителеви 10.000 корон (3.000 долярів) на рік, однак властитель не хотїв, кажучи, що протягом року він спродасть його за 10.000 долярів.

Кореспондент каже, що кошти житя в Стокгольмі є тепер два рази так високі, як в Берлїнї в маю 1917 року.

У Фінляндії їдять хліб, печений на-пів зі соснової кори.

Др. Карло Ігнаціюс в Гельзінґфорсї (Фінляндія), який тепер є в дорозї до Америки, заявив кореспондентам американської преси, що в деяких частях Фінляндії населенє їсть хліб, печений з житної муки і тертої соснової муки. Др. Ігнаціюс їде тепер до Злучених Держав яко представник фінляндського правительства, щоби тут виєднати дозвіл на перевезенє зі Злучених Держав до Фінляндії 60.000 тон муки.

Фінляндія — після д-ра Ігнаціюса — продукує пересічно 350.000 тон збіжа річно і спроваджує 420.000 тон, однак в останнім роцї спроваджено лише 100.000 тон, а сьогорічні жнива дали лише 300.000 тон, так, що остаєть ся 370.000 тон недобору. Росії Фінляндія платить 60,000.000 рублїв за збіже, однак тепер не може дістати анї одного фунта. Сїно, яке коштувало недавно 180 марок тона, коштує тепер 1.000 марок і се власне не дає рільникам змоги випасати товар.

Очи Фінляндців звернені тепер на Злучені Держави в надії, що вони поможуть фінляндському населеню.

Помер султан Єгипту.

Султан Єгипту, Гуссейн Камель, який вступив на трон 19. грудня 1914 року, помер в Каїро 9. жовтня 1917 року.

23.000 долярів в сріблї втонули в мори.

Зелїзна скринка, в якій було срібних 23.000 долярів, висланих на запомогу сербській армії, втонула в мори підчас виладовуваня в пристани Дурацо.

Строга кара для лихварів в Анґлії.

Велика Британія дуже строго обходить ся з лихварами поживи. Їх карають ся без милосердя. Джорджа Томпсона, фармера в Лїнкольншір, недалеко Лондону, покарано 27.500 долярами за се, що він продавав бараболї по висшій цїнї, як настановило правительство. За кожде переступленє закона накладано на нього 500 долярів кари. Цїна сума дійшла до 27.500 долярів. Крім того має заплатити 1.250 долярів за кошти розправи.

Срібні монети в Італії виходять з курсу.

В надолистї мають бути зусунені з обігу всї срібні монети в Італії. Причина є та, що вартість срібла в Італії підскочила тепер о 100%. Італійске правительство рішило видати нові срібні гроші в меньшій формі.

ВСЯЧИНА.

Алькоголь в Злучених Державах.

Після найновійшої броварської статистики капітал, вложений на підприємства для виробу алькоголю, виносить понад 1.000,000.000 долярів. По всїх алькоголїчних заводах, почавши від найбільших броварів, а скінчивши на салунах, працює 200.000 робітників. Броварів у Злучених Державах є 1.500. Алькоголїчний тягар, який перевозить ся тягаровими поїздами, обчисляють на 7,000.000 тон річно.

Американцї прпиивають 600,000.000 долярів річно.

При виробі алькоголю зуживає ся річно: 52,000.000 бушлїв ячменю; 15,000.000 бушлїв кукурузи, 12,000.000 бушлїв ржи і 100,000.000 ґальонів мелєнії (хемічної примішки, яка додає апетиту).

Щоби уявити собі про скількість алькоголю в Злучених Державах, то можна пояснити собі в сей спосіб: на водопад Наєгара упливає на одну сеґунду 1,500.000 ґальонів води. В Злучених Державах виробляєть ся більше нїж 2.000,000.000 ґальонів алькоголю, то коли би виляти сей алькоголь на водопад Наєгара, то потрібно 10 мінут, аби він переляв ся в низ. Коли зложимо всї бари у два ряди, то дістанемо улицю довгу на 378 анґлїйских миль. А коли би запакувати їх в один зелїзницний поїзд, то сей поїзд мусїв би бути довгий на 126 анґлїйских миль і мав би 166.660 тягарових возів. Коли би збіже, яке зуживають ся на алкоголь, змолоти на муку, то можна би випечи з неї 4.000,000.000 бохонців хлїба, а тим хлїбом 76,000.000 людий могло би жити через 100 днів.

Курене і характер.

Один славний лїкар твердить, що по курению можна пізнати характер чоловіка. Нема — каже він — двох мущин, які курили би свої папіроси в один і тойсамий спосіб. І після того, як хто держить папіросу в устах, згаданий лїкар розпізнає його характер.

Чоловік, який недбало держить цигари в устах, є гнилий, безжурний і сплячий. Противно той, що держить папіроску або цигара сильно у зубах, є зворушливий, легко вражливий, енерґічний і відважний. Хто свою папіроску запалює недбало, скоро і в тійсамій хвили випускає дим, сей має ґеніяльний, але рівночасно й легкодушний характер. Сей чоловік знайде собі, скоро товариша, але ще скорше стратить його. Чоловік, який свою папіроску закурює уважно і вкладає цїлий її конець в огонь сірника, той чоловік є поважний, тяжше приходить ся йому знаходити вірних приятелїв, але за се знова він держить ся довше в добрих зносинах з приятелем, а приятель з ним.

Деякі мущини носять цигари або папіроски в горішній кишени плаща або камізельки. Ся обява сьвідчить, що сї люди є лїниві. Мущини, які зубами відкусують кінцї цигарів, є певні щодо ретельности. Коли позичать в когонебудь гроші, то віддадуть.

Слово „talk" є найстарше у сьвітї.

В „Інтерстейт Медікал Джорнал" (у Вашінґтонї) є поміщена редакційна статя, в якій говорить ся, що слово „talk" є найстаршим в сьвітї. Ще в XIV. столїтю перед Христом уживали його Єгиптяни на означенє снїгу або леду.

Цїна поживи 100 лїт тому в Швайцарії.

Ґералдікер О. Гайгер, мешканець Швайцарії, має у своїм посїданю книгу розходів свого батька, в якій також є подано, кілько коштувала пожива в 1817 роцї. І так: 37 лїтер кукурузи коштувало 21 франків, 27 лїтер грису 7 франків, хлїб 4 франки; фунт солонини 1 франк, фунт смальцю 1 франк; літра молока 20 рупінів, літра вина 1 франк.

Лев і свиня.

(Байка).

Одного разу лев, цар зьвірів, здибав ся на улицї зі свинею. Слово по слові лев назвав свинїю свинею.

Свиня почулась ображена на гонорі й післала до льва секундантів з визванєм льва на поєдинок.

Минає день.

Минає другий.

День поєдинку зближаєть ся...

Свиня в страху; нема надії побити льва. Свиня не їсть, не пє; свиня думає про непосильний поєдинок.

Здибав її одного разу хоробрий кабанець. Учений він був... Бувальцем він був. У многих краях він був; у многих державах він жив: в Румунії, в Тиролю, в Швайцарії...

Дізнавши ся про „троблї" свинї, він таку промову сказав:

— Пощо, благородна безгоро, турбуєш ся та боїш ся льва?... Секрет тобі скажу я мудрий... Ним ти „зґепаєш" не одного льва, а дозин цїлий з копицею... Як будеш їти на поєдинок з львом, день цїлий в умі повтаряй мусиш ти мовити... Відтак і виступати на боротьбу з львом.

Як пораджено, так і зроблено...

День поєдинку... Секунданти на своїх місцях...

Лев заняв свою позицію...

Прийшла й свиня...

Сигнал і... бій почав ся...

І що-ж? — Понюхавши свиню, лев з поєдинку втїк: так то вже немилосердно брудом від неї несло...

І наповнилось радостию все безгоре царство й всюди телеграми пійшли: „свиня льва побила"...

І безгоре і по сей день твердять, що лев їм не страшний...

Не-Крилов.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

„ЗА НІМАН ІДУ"

українська сибірска в 4-ох дїях а 5-ох відслонах

(В. А. Ак—ова)

відограє

„УКРАЇНСЬКИЙ ХОР" В НЮ ЙОРКУ

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 14. ЖОВТНЯ 1917

В ARLINGTON HALL,

19 St. Marks Place, New York, N. Y.

(В-ма улиця, межи 2-гою а 3-тою Еве.)

ДІЄВІ ОСОБИ:

Омелько Дуб, старий козак ..... п. П. Гринишин
Оксана, його жінка ..... п-на М. Давидів
Маруся, їх дочка ..... в-ні Ю. Корейська
Василь, молодий козак ..... п. М. Жежка
Домця, його сестра друга ..... п-на А. Олексів
Старшта І-ший ..... п. В. Лицьків
Старшта II-гий ..... п. І. Ференсович
Сліпець ..... п. К. Яловський
Поводир ..... п. В. Романків
Козак Дрозд ..... п. В. Баран
Жид ..... п. О. Крук

Парубки і Дївчата.

Режисер: п. С. КОМИШИВАЦЬКИЙ.

Дірігент: п. М. ГУНДИЧ.

Оркестра: Г. Е. СМОЛИНСЬКОГО.

Початок точно о годинї 6-тій вечером.

ЦІНИ МІСЦЬ: Першорядні 75 цент.; Другорядні 50 цент.; треторядні 35 центів. 120-21

ПО ПРЕДСТАВЛЕНЮ ЗАГАЛЬНА ЗАБАВА.

ДРУКАРНЯ СВОБОДИ

СТАРАННО, ДЕШЕВО І НА ЧАС ВСЯКІ ДРУКАРСЬКІ РОБОТИ.

як:

ТИКЕТИ, ПРОГРАМИ НА ПРЕДСТАВЛЕНЯ, БАЛІ І КОНЦЕРТИ.

НАГОЛОВКИ ДО ЛИСТІВ, КОВЕРТИ, ФОРМУЛЯРИ, КАРТИ КУПЦЬСКІ І ВІЗИТОВІ.

КНИЖОЧКИ КОЛЕКТОРСЬКІ ДЛЯ ТОВАРИСТВ І БРАТСТВ.

СТАТУТИ, БРОШУРИ І БІЛЬШ КНИЖКИ.

Вп. Урядники Відділів У. Н. Союза повинні звертатись зі всякими друками до друкарнї „Свободи".

„SVOBODA",

83 Grand St.,

Jersey City, N. J.

СМАЧНА СТРАВА СЕ ПОЛОВИНА ЖИТЯ.

КОЖДА ЖІНКА, кожда дївчина і кожда кухарка чи нухар, які хотять, щоби вони були люблені чи то свою родиною, чи то своїм паньством, нехай навчать ся смачно варити.

СМАЧНА ЇДА — СЕ РОЗКІШ. Се розрада серед теперішної дорожнї. Уміти добре і смачно варити — значить ся бути ощадним, дбайливим о добро своєї родини.

Хто хоче навчити ся смачно варити, нехай купить собі сейчас книжку

УКРАЇНСЬКА КУХАРКА

В сїй книжцї найдете докладно і в приступний спосіб подані приписи як варити ріжні зупи, росоли, печи мяса, ріжні лєгуміни, кейки, паї, тісточка, ріжні старокраєві баби, завиванцї, торти, пудінґи і много-много инших присмак.

Книжка має поверх 200 сторін друку.

ЦІНА ЛИШЕ 75 ЦЕНТІВ.

Замовленя висилайте враз з грішми на адресу:

„SVOBODA",

ВЕЛИКИЙ ВИБІР

ЦІКАВИХ КНИЖОК

які має на складі

КНИГАРНЯ „СВОБОДИ":

Календар У. Н. Союза на рік 1916. — Ціна ..... 30 цент.
Календар У. Н. Союза на 1917 рік. — Ціна ..... 50 цент.
Мужики Аристократи. Народний образ з двох дїях. — Ціна ..... 15 цент.
Чужицька доля. Збірка оповідань. — Ціна ..... 10 цент.
Многострадальний народ. (Огляд історії українського народу). — Ціна 30 цент.
На фалах любови (поезії). Опир (галицька леґенда). — Ціна ..... 10 цент.
І. Не роди ся красний але щасний. II. Брат із місяцем, сестра зі звіздами і прекрасна Оленка. — Ціна ..... 20 цент.
Наверкений грішник. — Ціна ..... 20 цент.
Напад на Січ. — Павло Полуботок. — Ціна ..... 5 цент.
Не сиру душі живої!... Прислухать українському народови в Канадї в тяжких хвилях його житя, на заранно великих надїй для порішеня душ. — Ціна ..... 15 цент.
Народна Школа ч. II. — Ціна 30 цент.
Невольник, драма в 5. дїях. — Ціна 15 ц.
Настоящі, комедія в одній дїї. — Ціна ..... 20 цент.
Наталка Полтавка. Оперетка в 3. дїях. — Ціна ..... 20 цент.

УКРАЇНЦІ З НЮ ЙОРКУ І ОКОЛИЦІ!

Укр. Пост. Роб. Тов. „Поморянин" в Ню Йорку, Н. Й.

устроює

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

В СУБОТУ 13. ЖОВТНЯ 1917

Початок о год. 7.30 вечер.

Вступ 25 цент. Буфет власний.

Музика власна.

Тов. „Поморянин" запрашує Вп. Родичів до численної участи в сїм весїлю. Кромі танців будуть инші забави як напр. любови, виграви і т. и.

З нагоди балю буде можливости ся в члени Товариства без вступного. Член Тов. „Поморянин" платить вкладеє 10 цент. місячно, за се враз недуги побирає запомогу $5.00 тижнево, користає з відчитів, бібліотеки, музики і хору.

Знаменита нагода для молодїжи. 126-127

За добру забаву ручить

Комітет Тов-а.

КОЖДИЙ ЧЛЕН У. НАР. СОЮЗА АБО ПЕРЕДПЛАТНИК „СВОБОДИ"

якби прислів 10 адресів своїх знакомих, до котрих „Свобода" не приходить, а хотїли би „Свободу" читати, отримає ДАРОМ

ГАРНУ

КНИЖОЧКУ

Присилайте адреси до:

„SVOBODA"

83 Grand St., Jersey City, N. J.

НАЙНОВІЙШИМ СПОСОБОМ

успішно волосє з лиця і инших частий тїла

РАЗ НА ЗСЕ, БЕЗПОШКОДНО за дуже малий кошторс. 116ш27

— Усуваємо також бруньки, веснянки, червоняки, зовні плями, знаки віспи і инші нечистости перт і скіри. Розкажіть ся особисто або пишіть до: THE SPARROW CHEMICAL CO., Dept. K—I, 196 East 4th St., NEW YORK, N. Y.

Elias Rosenthal, АДВОКАТ.

ЗВІСНИЙ УКРАЇНЦЯМ В АМЕРИЦІ

302 Broadway, 13th floor NEW YORK, N. Y.

Практикує понад 25 лїт в тутешних судах і перепроваджує всякі справи з успіхом.

ВИ ПОВИННІ МАТИ ГАРНЕ І ЗДОРОВЕ ВОЛОСЄ. Уживайте Karatol Stimulus Tonic, який запобігає випаданю волосся, усуває порох, сверблячє шкіри на голові і причиняє до росту гарного і здорового волосся. Karatol Stimulus Tonic є найлїпшим средством до волосся для мущин і женщин.

Спеціяльна оферта: Одна фляшка $1.00, 4 фляшки $3.00.

Висилайте замовленя і гроші до: 1М—

Box 1076, KARATOL LABORATORIES, Dept. 623, Binghampton, N. Y.

Недужі мущини і женщини

ПРИХОДІТЬ ДО МЕНЕ!

З ЯКОЮБУДЬ ХРОНІЧНОЮ, НЕРВОВОЮ І ДОЛЕГЛИВОЮ СЛАБОСТЮ, ЯКІ ВИМАГАЮТЬ ОПІКИ ЛІКАРА СПЕЦІЯЛІСТА.

ШУКАЙТЕ ПОМОЧИ ТАМ, ДЕ ТІ МОЖНА НАЙТИ.

І вертайте правою дорогою до доброго здоровля.

PROFESSOR Dr. ALDEN

717 LIBERTY AVE., PITTSBURGH, PA.

Годинн урядові: від 9-ої рано до 4-тої попол., а вечерами від 6. до 8-мої.

В неділї від 10. рано до 2. попол.

ОГЛЯДИНИ НЕ БУДУТЬ ВАС КОШТУВАТИ НІЧОГО, коли відкриєте ся його опіці. Докладні ОГЛЯДИНИ відкриють Ваш ПРАВДИВИЙ ФІЗИЧНИЙ СТАН і виробадять Вас на добру дорогу до здоровля, защадять Вам терпіни і усунуть всякі невдачности.

Довгі лїта практики. Найновійші успіхи науки, модерні і електричні апарати. Новомодне уладженє. Все тут як найлїпше для недужих людий.

Сотки мущин і женщин тяжкуючо операциї через посліпше застосуванє найновійших научних метод.

Коли Ви не могли найти доси пімощи у Ваших чорнших і чутеса невірені, то ґлосість ся до МЕНЕ і переконайте ся які успіхи можна осягнути для Вашого здоровля, при помощи найновійших метод у лїченю.

ЧИ ВИ ТЕРПИТЕ на ослаблене нервів, болї в кривцях, брак памяти, биттє серця, слабість шпрок, задумчивість, пригноблене, болї голови, крощі, нервоза, ослаблене членів тїла, болячки, скірні висипки, катар, пече-бас горло, болї жолудка і в кривцях, болї горла, горячку, запір, ревматичні болї, пріпадї? Ся як і другі недуги є вернемо правдоїв ана може навести нагоду Вашому здоровлю.

Я лїчив мущин і жінок через довгі роки. Вони відвідують тысячі Вас про мої спосібности і вдоволять Вас, бо я помагу Вам з скорим часі. Я лїчу саму причину недуги а її симптоми усувають скоро. Пам'ятайте, що порада є вільна безплатно — Приходіть до мене сейчас, коли будете можете лїкарської. Знаєдаєте в посвідченє.

Prof. DR. WM. ALDEN, 717 Liberty Ave., Pittsburgh, Pa.

DR. RADLOW

137 East 95th Street, NEW YORK CITY.

Спеціяліст скірних, мужеських і женських недуг. Його кличуть ЛІЧИТИ ДРУГИХ, АЛЕ СЕБЕ САМОГО. Гваранте за радикальне і без болю лічене.

Др. Радлов говорить Вашою мовою, знає Ваші навички і звичаї, і тому є в змозі вилічити Вас скорше від других лікарів, які лічать при помочи тлумачів.

Години приняти: щодня від 9. до 6. вечер; вівторки і пятниці від 9. до 8. веч.; в неділі від 9. до 12. в полудне. 110-21

УКРАЇНСЬКИЙ

Артист-Маляр

ВИКОНУЄ РІЖНІ МАЛЯРСЬКІ РОБОТИ, ЯК: ЦЕРКОВНІ ОБРАЗИ, ПОРТРЕТИ, ХОРУГВИ І НОБІЛЬШУЄ ФОТОГРАФІЧНІ КАРТОЧКИ.

Адреса: 67с—

V. SIROTENKO,
c/o "SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City, N. J.

Читайте українські книжки і газети бо часте читанє веде до просьвіти, а просьвіта — се сила. — Пишіть по цінник книжок до друкарні „Свободи".

ВИДАВНИЦТВО УКРАЇНСЬКА МУЗИЧНА БІБЛІОТЕКА.

Має великий вибір усяких українських музичних творів, як для усякого співу, так і для музикальних сольових інструментів. Між иншими творами находять ся отсі видання.

1) ВЕЛИКИЙ ПІДРУЧНИК ШКОЛА НА СКРИПКУ, самоучитель, з всякими потрібними вказівками для початкуючих. Ціна враз з переслякою.....$1.25

2) ПОЛЕГКИЙ ШКОЛА НОТ ДО САМОУЧЕНЯ СПІВУ. Друге видане з додане многих нових українських пісень. Ціна .....75 цент.

Також маю до продажи великий вибір українських ПІДРУЧНИКІВ ДО ПРЕДСТАВЛЕНЬ.

Також є у мене до виполненя всякі ПАРТИТУРИ ДО СПІВУ до українських ПРЕДСТАВЛЕНЬ.

При жаданю катальога просимо надіслати 2-центову марку.

Ручить ся за точність і совісне полагодженє всяких замовень.

Видавництво „Українська Музична Бібліотека", 100с—
Г. Е. СМОЛИНСЬКОГО.

Адреса:
H. E. SMOLEN,
53 Lenox Ave., New York, N. Y.

НЕДУЖІ ЛЮДИ

Не тратьте надії тому, що другі доктори і спеціялісти, не змогли Вас вилічити, не тратьте часу, а ідіть сейчас до д-ра Фалька, широко звісного спеціялїсти, котрий в послідних (20) роках вилічив тисячі недужих мущин, і коли Ваша недуга є до вилічеия, то він Вас вилічить скорше і дешевше ніж який инший спеціяліст. 117—

Лічить ОСЛАБЛЕНЄ НЕРВІВ, НЕДОМАГАНЯ ЖОЛУДКА, СКІРНІ НЕДУГИ, РЕВМАТИЗМ, БОЛІ в хребті і ногах, і ГЕМОРОЇДИ.

ПОРАДА ДАРМО.

Dr. FALK, спеціяліст,
12 West 28th St., New York City.
межи 5-ою і Бродвей.

Офісові години від 10. до 7. щодня. В неділї і американські сьвята від 10. рано до 1. попол.

НОВІСТЬ! НОВІСТЬ! КОМЕДІЯНТ.

Висилаємо лекції найкрасших штук гімнастичних і театральних. Кожду лекцію висилаємо разом з великою фотографією, щобисьте побачили як се виглядає, а до тих фотографій додаємо докладний опис як стати такими виразами, щоби такі штуки показувати. Пишіть по одну лекцію на пробу і залучіть 27 цент. марками, а одержите гарну і чудову фотографію і докладний опис тої штуки. Пишіть на адресу: 114чс27

ACROBAT, MIKE WINTON,
2851 W. 23rd St., Chicago, Ill.

ЗЛИШНЕ ВОЛОСЄ НА ЛИЦИ І РУКАХ.

Не зогидкуйте Вашого лиця ані рук, дозволяючи виростати на нїм волосю. Можете усунути злишне волосє в 3 мінутах нашим винаходом, який поручають всі передові лікарі Америки і Европи. Се средство усуває волосє без болю, і спричинить Ваше лице чистим, гарним і привабним. Ми одержали богато листів з подякою від тих, котрі уживали се средство.

ВПОВНІ ГВАРАНТОВАНЕ. Коли не вповолить Вас, звернемо Вам гроші. Приміть нам 81.00 грішми або стемпсами, адресуючи до: 121сч—

SALTZ CHEMICAL CO., Dept. 50,
500 E. 174th St., New York, N. Y.

Дописи.

3 CLEVELAND, O.
Нахабність наших інтернаціоналів.

Коли возьмемо у відповідний час до рук якусь українську часопись, то знайдемо в ній все щось нового, а часомі надивачайшого, а найбільше, як в теперішну пору український нарід політикує тут на вільній земли Вашінгтона. Тай що-ж? Чи всюди по українських кольоніях однаково? Чи всі українські іміґранти, а передівсім їх провідники, одної думки, та чи стремлять до одної цілі: завести єдність і солідарність між народом? На жаль, вони роблять противно, а доказом того нехай послужить факт, котрий понизше описую.

Дня 30. м. м. відбувало ся у нас народне віче в справі політичного положеня на Україні в Росії і в справі становища українських іміґрантів в Америці. Так говорили друковані летючки, котрі були роздавані через дві неділї при церкві.

Нарід набрав охоти на се заповіджене віче пійти, тай ще побачити п. М. Цеглинського, котрий мав бути головним референтом на згаданім вічу. До сього ще й о. Ф. Тарнавський заохотив людий в церкві, сказав, що се справа народна, тож обовязком кождого Українця пійти на се віче.

Подумав я собі: „Треба пійти і щось доброго почути".

Приходжу о 1-шій годині на галю і бачу, що людий вже повно. Всі очікували нетерпеливо на отворенє віча.

По хвили виходить на підвисшене п. Н. Репен і каже: „Я, секретар революційного комітету, скликав се нинішне віче, на котрім мають ся обговорити долю нашого народу". Почувши ті слова, кождому серце забилось, але що-ж, коли не надовго, бо показало ся зараз при виборі предсідателя до перепроваджения віча, на чий мали воду рихтують...

По уплині пів години забрав місце предсідатель, а публика поставила на секретарів віча пп. Н. Репена і В. Волянського. В. Волянський заявив, що принимає уряд секретаря, але з тим застереженем, коли вже буде відбувати ся після оголошеної програми і коли не будуть мати місця жадні партійні полеміки.

І що-ж, дорогі читачі, думаєте, що се не стало ся? Прошу, будьте терпеливі, а розкажу всьо.

Тут, мов грім з неба, замісць Цеглинського, реферує справу добродій М. Січинський. Зразу він перейшов помаленьки події на Україні, російську революцію, відтак говорив за віденський „Союз Визволеня України" і т. д. При кінци завізвав присутних до складаня жертв на революційний фонд.

Один з присутних на галї людий (не знаю його імени) зажадав поясненя, хто ті гроші має збирати і де вони мають бути вислані.

Тут просто зробив ся напад із сторони добродія Січинського. Замісць справу вияснити, він почав визивати поодинокі особи по імени. Він говорив: „Кому дасьте в руки сей фонд: о т л ю Понятишинови? Чи, може австрійському аґентови, д-рови Демидчукови? Чи Дутькевичеви, Савці, Ялдовському? Чи Українській Радї?! Та-ж вони всі австрофіли! Та-ж нарід не має до них довіря, бо вони не вибирані народом, а вибрали ся самі за-двери! Чи їм дасьте в руки сей фонд?!"

Забрав голос п. Йосиф. Сенчина і сказав, що в нашій місцевости так ся трафляло, що з і б р а н и й інтернаціоналами фонд не знати, куди повандрував і хто з него скористав. А хоч би і Федерація. Що вона зробила з грішми з „Українського Дня"? Де ті гроші є? Хто з них користає?

Добродій Січинський забирає голос і каже: „Федерація тримає гроші в банку! Читай „Народ", то будеш знати, де гроші є! Чиж Федерація має так зробити з зібраними грішми, як зробила австрофільська „Рада", що вислала сто тисяч рублїв до Росії на руки Грушевського, і Охримовича, тай ніхто не знає, де се обертають тих сто тисяч рублїв, до Грушевський і Охримович не затвердили, що ті гроші отримали. А се все тому, що Українська Рада є австрофільська і вони не мають довіря до неї".

Пан М. Каменецький сказав, що се безпідставна бесїда, бо є факт, що коли би Українська Рада була тим, чим її добродій Січинський представляє, і коли би загал не мав до неї довіря, то вона не була би всякі зібрати на „Український День" перех $50.000.

Наш парох, о. Ф. Тарнавський, забрав голос і представив публиці, яка ціль мала би бути нинішного віча. Він говорив: „Мене повідомлено, що се має бути народне політичне віче, тож партійні справи не мали би мати місця. На всенароднім вічу визивати імена поодиноких людий — се не лицює для бесїдника, тож прошу дальше продавати наради після програми".

Чи помогла що просьба і уваги о. Тарнавського? Нічого!

Забрав голос якийсь п. Ткачук і став викладати систему пролетаріяту. Він розповідав, що зробив французький, анґлійський, а тепер російський пролетаріят із своєю буржуазією і як йому жиєть ся тепер. „Так і ми, — говорив бесїдник — український пролетаріят, повинні збирати фонди, щоби побороти українську буржуазію, бо вона є колодою до руху інтернаціоналу" і т. п.

По закінченю горлання п. Ткачука забрав голос п. В. Волянський, секретар віча. Він пояснив публиці, яка є ціль і програма свого віча та звернув увагу п. Ткачука, що його бесїда не до річи і не повинна мати місця на нинішним вічу, бо тут справа загально-народна мається ся обговорювати. Він просив слідуючих бесїдників, щоби тримали ся вічевої програми.

Нарід став опускати галю, бо не хотів слухати інтернаціональних теревень. Та ще не конець. С. Гладкий, організатор інтернаціоналів, почав ще викладати програму інтернаціональну і завзивав обзнакомити ся з нею, бо се великий патріотизм до свого народу, і т. д.

На тім секретар В. Волянський подякував за свій уряд і лишив його панам інтернаціоналам. Він вийшов з віча, а за ним всі люди опустили галю. Не зістало нікого окрім інтернаціоналів, котрі приймали резолюції, ухвалені ню, борським вічем.

Тож подумайте, як наші інтернаціонали-революціонери потрафлять скликувати народні віча, щоби нарід приїзгнули на них. Побачивши богато людий, вони давай хвалити свою партію, бо є добра нагода...

Але наш загал пізнав, що вони за одні, тай знає, як їх трактувати. Доказом того нехай послужить факт, що **шістьсот людий** зложило всього $35.08 на революційну пресу. Тож нехай ті панове, котрі скликують віча і обіцяють народови грушки на тополи, знають і запамятають, що **се вже послїдний раз їм вдало ся обманити загал!**

На сім місци я позволю собі до добродія М. Січинського пару слів, а іменно: Чи добродій Січинський мав те переконанє при уході взад? Я думаю, що ні! Є злишним закидувати комусь австрофільство. Чому? Тому, що не було на світї ані одного Українця, котрий був би предвидів долю нашого народу в границях царської Росії. Зате кождий знав, що Українці віддихали свобіднїйше в границях Австрії. Тож я певний, що і сам д. Січинський був того переконаня, щоби стати по стороні Австрії та при помочи австрійської армії розгромити російський царат і висвободити з царського ярма український нарід. Чи се не правда? Даруйте, пане Січинський! В тій справі не спадає вина на д-ра Демидчука, або на Стеткевича, котрий подавав деякі воєнні вісти прихильні Австрії, бо сього український загал вимагав. Тож не річ представляти тепер телеграми, котрі були поміщені в „Свободі" року 1914 або 1915. Се був блуд цілого нашого загалу.

Тож я взиваю всїх народних проводирів, щоби залишили партійні чи там особисті справи, а взяли ся дійсно до праці, як на чеських і витривалих проводирів народних пристало, бо не пора в таку важну хвилю провадити особисті роздвоєнки, бо колись нарід зажадає від вас всїх справозданя з народної праці. Уважайте, ви всї на купу, щобисьте вже були записані в історії яко розбишаки народу!

Вічевик.

Купуйте Календар У. Н. Союза. Коштує 50 цен. разом з пересилкою.

Замовленя і гроші посилайте до:
"SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City, N. J.

З ROCHESTER, N. Y.

Концерт в честь Б. Хмельницького.

Молоденьке ще, але досить рухливе співацьке товариство „Боян" в Рочестер, Н. Й., урядило дня 15. м. м. концерт в честь Б. Хмельницького. Вправді галя не сьвітила пустками, але як на Рочестер, то публики було рішучо замало, мимо того, що через дві неділи тутешний парох Впр. о. В. Сполітакевич затрівав і завзивав всїх, щоби явили ся на сей концерт, з огляду на те, що сей концерт відбув ся з нагоди 263-літної річниці Переяславського договору, а по друге, що дохід з сього концерту був призначений на українську школу в Рочестер.

Та головою муру не пробеш, за карк нікого не стягнеш... Але за се ті, що були—а були се найсьвідомійші—винесли о скілько мені здаєть ся, як найгарнїйше враженє.

Помимо деяких малих хиб—а се лучать ся найбільше виконцям співакам, щість випала зовсїм вдоволяючо. На найбільшу похвалу заслугує тутешний дякочитель, п. Стефан Цімікуд. Я прямо не годен собі представити, як сей чоловік був в станї в протягу неспорна півтора місяця з таким матеріялом, яким він розпоряджає, вивести так трудні річи на сцену. Возьмім лише такі „Вечерниці", „Битву", „Гамалію" — кромі инших, меньших кусників, то вложеного в те труду не годен належито оцінити той, хто на сцїнї, а зглядно на провадженю хору, нерозуміє ся. Длятого п. Цімікудови належить ся спеціяльна подяка за добру удачу концерту. Співаки держали ся знаменито! Як міщанин так мужеським хорам я зі своєї сторони не мав би ніяких більших замітів. А коли деякі місця (головно високі позиції) випали слабше, то се вже не вина учителя, анї співаків, а впрост те, що нема відповідних голосів. Та се кождий оправдає.

Декламації випали вдоволяючо. „Маленька" п. Цімікудів на, вже знана рочестерській публиці зі своїх виступів, виявзала ся як не мож красше.

Справу Переяславського договору, його причини і наслідки для України на підставі історії і фактів пояснив — замісць відчитки — п. Склепкович.

Вступне слово виголосив Впр. о. В. Сполітакевич.

Чоловік се новий для Рочестерців, але знаний добре Українцям в Америці. Хвалити його не хочу, але діла його самі за себе сьвідчать. На самім вступі своєї громадянської роботи він зорганізував тут анґлійсько-українську школу, до котрої в першім тижни вписало ся поверх 50 дітий. Рано вчить анґлійська учителька, а пополудни української мови вчить п. Цімікуд. Школа розвиває ся дуже гарно і дітий прибуває щораз більше.

На тім би я закінчив, але мушу звернути увагу на одну річ. В ч. 142 „Робітника" (з дня 15. вересня) якийсь „Тихесенький" напав мокрим рядном на особу о. Сполітакевича. Хоч воно низше чести відповідати на такі дурниці тих „тихесеньких" блазнів, деяких дописувателїв „Робітника", то всеж мушу спростувати брехню. Ніколи і ніде о. Сполітакевич не голосив і не грозив, що „склінує" соціялістів в Рочестер. В церкві того ніхто не чув. А може той „тихесенький" блазен був на авдієнції в о. Сполітакевича і там таке було говорене? Оголосить в „Робітнику", пане „тихесенький", де і коли було таке сказане! Та шкода слів і місця в часописи. Вас, великих патріотів в Рочестер, червоних соціялістів, знає кождий. Ви не любите правди в очи, а доказ того: коли ваш проводир (від котрого ви навчили ся се, що тепер ніби знаєте і по машиновому на кождім місци повторяєте), п. Петрів, сказав в „Робітнику" вам правду в очи, вказав на вашу крайну глупоту і блазенство, ви в заплату кольнули його, бо ви тепер вже аж надто мудрі його знанем. Робіть так дальше... Викидайте по одному, що тижня, а до двох місяців і слїду по вас не стане.

Парохіянин.

ВЕСЕЛА ОПЕРЕТА В 3-ОХ ДІЯХ

ОХ! НЕ ЛЮБИ ДВОХ!

написав Антоній Ів. Нагорняцький.

Ся книжка надає ся вповні для аматорських театральних вистав. До відограня потрібно всего 4 женщини і 8 мущин. — Ціна за прим. 25 цент., за 12 примірників $2.25.

Замовленя і гроші посилайте до:
"SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City, N. J.

ПАСАЖ, Н. ДЖ.

ЗАХОДОМ СЮВ.-ДРАМАТИЧНОГО ТОВ. ІМ. М. ЛИСЕНКА

при українській гр.-кат. церкві св. О. Николая, 42 Van Buren стр., Пасаж, Н. Дж.

відограсть театральне представленє

„ОЙ НЕ ХОДИ ГРИЦЮ, ТА НА ВЕЧЕРНИЦІ"

народна драма зداних часів, з музикою, співами і танцями в 5-ох діях. Написав М. П. Старицький (в перекладі Александрова)

в неділю, дня 14. жовтня 1917

в гали п. Мокрая під ч. 159 4-та улиця.

І. дія „Маланка". II. дія „На вечерницях". III. дія „Лиха рада". IV. дія „Прийворот зіяв". V. дія „Несподівана смерть".

ДІЄВІ ОСОБИ:

Окрим Шурай.....п. О. Савків
Вусти, його жінка.....п-ні Н. Ковалів
Маруся, їх дочка...п-на К. Шевчинська
Грицько Шандура, молодий чумак.....
.....п-на Ю. Садовська
Дарина, його сестра.....п-ні Ю. Маїк
Хома, старий парубок, горбатий;
.....п. С. Жичливий
Потап, парубок.....п. В. Мельничин
Галина Шенькова, богацька дівчина.....
Дмитро, підпарубочий...п. Л. Стахурський
Степанїда, хазяйка на вечерницях.....
.....п-на Т. Сикута
Баба ворожка.....п-на Ю. Салета
.....п-на Ю. Садовська
І-ший і II-гий парубок, І-ша і II-га дівчина, парубки, дівчата.

Режисер і управ. хорів л. С. ЯГЕЛЛО.
Музика Г. Е. СМОЛИНСЬКОГО.

Початок точно о годині 5-ій вечером.

Дохід на Товариство.

ВСТУП ВІД ОСОБИ: Крісла І-ряд. $1.00, II-ряд 75 цент., III-ряд 50 цент. місця стоячі 35 цент., галерія 25 ц., діти 15 ц.

Дорогі Родичі! Приходіть всі, бо не так скоро побачите таке гарне представленє. Даймо книгу, що ми купуємо на перед, що умісмо цінити свій рідний театр, що любимо і гордимось рідною мовою, рідною піснею і музикою. 120-21

АКРОН, ОГАЙО.

Бр. Сош. св. Духа, від. 295 У. Н. Союза устроює —

ДРУГИЙ ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

в неділю, дня 14. жовтня 1917

в гали Хорватській,
332½ Бродвей, Акрон, Огайо.

Початок о годині 4. пополудни.

Вступ 35 цент. від пари.

На сей бал запрошує ся усїх Українців з Акрон і з околиці. До танців буде вигравати першорядна музика. Також буде пиво і другі свіжі напитки і смачна перекуска. Хто хоче забавити ся і розвеселити ся, то нехай прийде на сей бал, а певно не пожалує часу і труду.

За добру забаву ручить
121 БАЛЕВИЙ КОМІТЕТ.

ФОЛРІВЕР, МАСС.

Заходом Українського Аматорського Кружка в Фол Рівер, Масс.,

відограть ся —

в суботу, дня 20. жовтня с. р.

о годині 7-ій вечером

на польській гали Сокола при Іст Мейн ул. під ч. 154 велику мельодраму в 5-ох актах під заг.

„УБІЙНИКИ"

ОСОБИ:

Гарасим Дерун, війт.....п. Крачковський
Гаївка, його жінка.....п. К. Дацко
Гриць, їх син.....п. І. Сенюк
Ярина, їх приймак.....п. І. Дутка
Василь, їх парубок, посподар.....п. М. Федірка
Настя, його жінка.....п. А. Мазурак
Марійка, їх дочка...п. П. Монастирська
Лесь, парубок.....п. В. Гриців
Вартіонк І-ий.....п. І. Ромашовиц
Вартіонк II-гий.....п. Андрій
Гершко, коршмар.....п. І. Ковальчик
Пашко, дід.....п. П. Мода
Судія.....п. М. Бугара
Жандарм.....п. О. Сладський
Священик.....п. Н. Н.
Кат.....п. Н. Н.

Режисер і діріґент п. Петро Найда.

Просять ся пан. Родимців, а Фол Ріверяк і з околиці, прибути на се представленє, котре поразі перший буде гране в тих околицях. Наш кружок положив всї сили аби се представленє випало як найлїпше, і котрий працює для добра чесної парохії. 121122

О год. 4-тій пополудни БАЛЬ, о год. 7-ій вечером ПРЕДСТАВЛЕНЄ, а по представленю БАЛЬ до пізної ночи.

Вступ по 35 цент. від особи.

О численну участь просить
КОМІТЕТ.

ПОКЛИК ДО БРУКЛИНСЬКИХ І ОКОЛИЧНИХ УКРАЇНСЬКИХ ТОВАРИСТВ І БРАТСТВ.

Поважана Громадо! Українська Рада в Бруклині, Н. Й., на своїх зборах ухвалила при співучасти всїх бруклинських і околичних українських товариств і братств устроїти велике манїфестаційне віче в справі вільної України. Упрашаєть ся слїдуючі Товариства і Братства, щоби вислали в день 13. жовтня с. р., о 8-мій годині вечер до галї церкви Соцієтвія св. Духа, Норт 5-та улиця, по двох делеґатів на спільні наради комітету вічевого, а то: Бр. Пресв. Тройці, Тов. Запорожська Січ (Норт Сайд), Бр. св. Василія, Бр. Рождества Пресв. Богородиці, Бр. св. Димитрія, Бр. св. Николая, Бр. св. Йосифа, Бр. Соцієтвія св. Духа, Тов. ім. Богдана Хмельницького, Тов. „Українські Козаки", Тов. „Просьвіта", Тов. поступове „Любов", Тов. „Запорожська Січ" (Лонг Айленд), Тов. ім. Шевченка, Укр. товариство Зоря і читальня „Просьвіта".

Невимінені товариства чи братства будуть ласкаві прислати також своїх делеґатів.

ЗА УКР. НАРОДНУ РАДУ:
Андрій Поліщук, предс.;
Володимир Яськевич, секр.;
Лука Кісь, кас.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

В сїй рубрицї поміщуйте слїдучі оголошеня: Коли хочете відшукати свої сповідні, кревних або товаришів.—Коли бажаєте знати.—Коли бажаєте, щоб хтось дознів Вам, де іде добра робота.—Коли потребуєте агентів до поширеня Вашого бизнесу.—Коли потребуєте робітників до праці в бучерні, ґросерні, готелях або на фарму.—Коли шукаєте спільників до бизнесу.—Коли шукаєте двоючтвейні і учителів музики.—Коли маєте хату або фарму на продаж.—Коли маєте хату або фарму до винайму.—Коли маєте на продаж якісь річи.—Коли пошукуєте людий на меншанє з харчом.—Коли продаєте сей бизнес або хочете купити чи обміняти з ким.—Коли хочете подати свою адресу або бизнес до публичного відома.

ГР.-КАТ. ПАРОХІЯ В РЕЙМІ, ПА., оголошує отсим конкурс на посаду дяка-учителя. Вимагають доброго голосу, знаня провадити хор і ґраджуватні представленя. Голосить на адресу: 121-23
GREEK-CATHOLIC CHURCH,
Ramey, Pa.

В дуже важній справі пошукую своєї сестри МАРІЇ ЧАРКАС, з села Бертешева, пов. Бібрка. Перед роком переїхала в Стейвгтон, Н. Й. Хто би о ній знав або вона сама, прошу голоситись на адресу: 121-24
ANDREW CZMYR,
834—4th Ave. S., Ann Arbor, Mich.

Пошукую свого товариша СТЕФАНА РОМАНИШИН з села Лютвінів, пов. Підгайці. Хто би о нїм знав або він сам, прошу голоситись на адресу: 121
HARRY PLASKON,
Jewett Ave., Cleveland, O.

В дуже важній справі пошукую свого стрия ЙОСИФА РАЙМОНД і брата ІВАНА РАЙМОНД зі села Дубляни-Кранцберг, пов. Самбір. Перед 5 роками мали переїхати в Филядельфії або в Честер, Па. Хто би о них знав або вони сам, звольять голоситись на адресу: 120-23
CATHARINA FURZIN,
919 Braun St., Ann Arbor, Mich.

Пошукую свого шваґра ҐЕОРҐІЯ ГРИВУЛУ з села Борівці, пов. Заставна, Буковина. Хто би о нїм знав або він сам, прошу голоситись на адресу: 120-21
WASY GORDEY,
376 Elk St., Buffalo, N. Y.

Пошукую свого брата ІВАНА ОГАЙ з села Зтїховці, пов. Перемишляни. Хто би о нїм знав або він сам, прошу голоситись на адресу: 120-22
H. KRIEGER SQUS,
c/o Mary Kohut,
1 E. Lee St., Baltimore, Md.

Пошукую ПАРАНІ, родом з Бадинки, Станиславівського повіту, котра в р. 1913 приїхала разом зі мною на Ґамбурґ звідки і котрої шваґер приїхав сюда в р. 1912 разом з моєю сестрою. 120-21
АННА АНДРУХІВ ПОБЕРЕЖНИКОВА,
c/o A. U. Exchange,
520 E. 6th St., New York, N. Y.

Пошукую свого брата ІВАНА МАЛЄЦЬ, сина Михайла, з села Верешілов. Ліско. Хто подасть його адресу, дістане 85.00 нагороди або він сам нехай голосить ся на адресу: 114-26
ANTIN MALEC,
3811 Archer St., Nicetown,
Philadelphia, Pa.

ЛИШЕ ДЛЯ САМОТНИХ: пишемо 5 фотоґрафій найгарнїйших женщин за оцїнкою 20 цент. срібком або марками. Вповолений запевнює. Пишіть до: 109с—
INTERNATIONAL SALES HOUSE,
1 Union Square, New York City.

EXTRA! ТІЛЬКИ ДЛЯ ДОРОСЛИХ: — ЗОВСІМ ДАРМА! Висилаємо опис дуже цікавої і інтересної книжки, в котрій містить ся понад 500 образків так женщин як і мущин в гарних позах. Пришлять за 2-цит. марку. 118.23
THE AMOR NOVELTIES CO.,
537 E. 17th St., New York, N. Y.

ДАРОМ кождому книжка „ШТУКА ПРИПОДОБАНЯ СЯ МОЛОДИМ МУЩИНАМ АБО ЖЕНЩИНАМ" і богато инших гарних річий, за 4 центи з пересилкою.
Адрес: 117-22
ROMAN STARKOWSKI,
1338 N. Lincoln St., Chicago, Ill.

ЧИТАЙТЕ! Вишлемо кождому ілюстрований КАТАЛЬОҐ, ріжних річий, як годинників, ланцюжків, перстенів, музичних інструментів, рекордів, біциклів, образків, капелюхів, черевиків, светрів і т. д. Залучіть 5 цент. марку на пересилку. Адрес: 62-XII-31-17
AMERICAN SALES CO.,
1926 Huron St. near Robey, Dep. 4,
CHICAGO, ILL.

Не тратьте часу при простій роботі. Ми можемо навчити Вас МОЛДЕРСТВА. Лекка робота і Ви можете заробити $5.00 денно. Голосіть ся особисто до Mr. Riker, Louis Sacks Iron Foundry, Hamburg Place near Ave. L., Newark, N. J. 121

ВИШЛЯТЬ ЗАПИТ на однопентовій почтівці а дістанете усї подробиці, як стати властителем дому з новій мінеральній, будящій пожадане великого ґрунтуючих працю тисячам мущин і женщин. Вільні тікети на зелїзницю в Бо... Пишіть: 120-22
M. BROOKS, Room 610,
45 W. 34th St., New York, N. Y.

НАЙНОВІЙШІ магічні штуки з картами, грішми, нові вінаходи, нові подобизни, новинки, ґрамофони, ґрамофонові плекки і много инших цікавих річий дістанете найдешевше у нас. Ілюстрований цінник даром. Адресуйте: 114-121
WOZNIAKS NOVELTY HOUSE,
M. Box 34, South Chicago, Ill.

5 прекрасних артистичних виконаних портретів Христа, Божої Матери, в натуральних кольорах і 5 образків чих пожаних пишіть на адресу за 10 центів. 114-26
Адресуйте:
MRS. L. PASECKA,
205 East 14th St., New York, N. Y.

ДАРОМ ДЛЯ КАВАЛЕРІВ

ВИСИЛАЄМО ФОТОҐРАФІЇ ГАРНИХ ДІВЧАТ. — Адресуйте: 114-26
THE AMOR NOVELTIES CO.,
313 Avenue A, New York, N. Y.

ДОБРИЙ ЗАРОБОК

для аґентів, котрі продавали би Медицини по цїнї 75ц. Дорогі Медицини по цїнї 75ц. Дорогі і Кавалї. Дуже корисні услівя. Пишіть до: 118с127
ST. MICHAELS MEDICINE CO.,
Dept. 10, CARLSTADT, N. J.

РАДА для наших приятелів. Коли хочете дізнатись о своїм щастю житя, то пишіть до нас. а одержите нашу раду, за посланєм 50 цент. Ми вдосконалимо Вас в житєвім, замиженню, кунках за ціну 50 ц. марками, грішми або мoні-ордером.
OWENS PUB. CO.,
2336 Bedford Ave., Brooklyn, N.Y.

НОВІ ОБРАЗЦІ

правдиві фотоґрафічні репродукції з житя ГАРНИХ ЖЕНЩИН чарівних поз, ідеально вдоволяючі відповідно до природи. Висилаєть ся в звичайних, замкнених пакунках за ціну 50 ц. марками, грішми або мoні-ордером.
OWENS PUB. CO.,
2336 Bedford Ave., Brooklyn, N.Y.

ВЕСЕЛЕ ДЛЯ СТАРИХ І МОЛОДИХ!

„ВЕСЕЛІ ВІРШІ СТЕПАНА РУДАНСЬКОГО"

Про Мужиків, Козаків, Попів, Ксьондзів, Ляхів, Москалів, Жидів і Циганів.

Книжочка обнимає 209 віршів на 282 сторонах друку.

ЦІНА З ПЕРЕСИЛКОЮ 55 ЦЕНТІВ.

"SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City, N. J.

Знамените предложенє.

Доктор Слон, звісний Х-Рей спеціяліст поручає свою лікарську услугу кождій недужій людині, лише тому, щоби всї ті, котрі були би безсуднім і видали богато гроший на других лікарів без осягненя ужитку, могли покористуватись сим знаменитим предложенєм.

НЕ ПЛАТІТЬ ЗА БЕЗУСПІШНЕ ЛІЧЕНЄ.

В моїм офісі находять ся всї конечні модерні, наукові прилади для показного рентґенівского і лікуваня всїх застарілих недуг. Моїм завданєм є лічити кожду недужу людину, а одна пізнта уневнить Вас об сім. Не ждіть як Ваш лікар покине Вас і пише Вас до мене. Я зголосить ся самі.

СПЕЦІЯЛЬНЕ ПОВІДОМЛЕНЄ.

Я хочу, щоби Ви відносились до мене з довірєм; я хочу, щоби Ви відкидали мене і розказали свої клопоти у своїй власній мові. Памятайте, що я не є звичайним лікарем, але я є спеціялїст з довголїтною практикою, я лічив таких недуг як Ваша, недуги яку другі поверхнуто лічили. Чи довше Ви були хорі і чим тяжшою є Ваша недуга, тим більше я її люблю. Я радби так робити, як і другі, однак не можу. Я не хочу ані одного цента за тяжко запрацьованих Вами гроший, доки я не доказав Вам що я можу пробити. Це потребує тратити часу від Вашої праці а спосіб мого лїченя є приємний, без жадних болїв; він ріжниць ся від всїх других. Я маю знаменитї машини для лїченя кождої недуги, які Вас певно задиплять. Коли Ви зголосите, то я займуся Вами особисто, я піду, щоби вилїчити Вас в можливо найкоротшім часї. Моє докладне розслїдженє при помочи Х-Рей, вкаже Вашу дійсну недугу, коли другі Ви не вгадали. Прийдіть до мене і розвідайтесь. Не зволікайте, але прийдіть сейчас. Ви будете вдоволені прийти пізнїйше, то чому ж би не тепер?

ПОРАДА І ПРИНЯТЄ ДАРОМ.

Говорить ся Вашою мовою. Напротив Кауфман Берс склепу.

PROF. DOCTOR SLOAN
SPECIALIST
408 SIXTH AVENUE, PITTSBURGH, PA.

Години приняти: Щодня від 9-ої рано до 8-ої вечер., в неділї від 9.30 рано до 1-ої пополудне.

ПОТРЕБА

МАЙНЕРІВ — ВИТЯГАЧІВ КОКСУ. — ЛЕБРІВ

МАЙНЕРИ заробляють денно від $5.00 до $8.00; ВИТЯГАЧІ КОКСУ заробляють денно $4.00; ЛЕБРИ від $3.25 до $3.50. — 8 годин денно.

Голосіть ся до одного з наших 60 шпайків в любому Latrobe, Mount Pleasant, SCOTTDALE, Connellsville, Uniontown, Fairchance and Masontown, Pennsylvania. 64c36

H. C. FRICK COKE COMPANY, Scottdale, Pa.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАНЕ ВЕДЕ ДО ПРОСЬВИТИ, А ПРОСЬВІТА — СЕ СИЛА. — ПИШТЕ ПО ЦІННИК КНИЖОК ДО ДРУКАРНІ „СВОБОДИ", 83 ГРЕНД СТ., ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ.

ЧИ ВИ Є НЕДУЖІ?

ПРИЙДІТЬ ВИЛІЧИТИ СЯ

Коли маєте яку нову або застарілу недугу, то не занехайте прибути до мене. Мій клич: Скоре лічене і умірнована заплата.

Розвідайтесь і упевніть ся особисто про лікаря, котрого порадам віддаєтесь.

Наслідком успішної довголітної практики і задля уживаня найновійших і признаних наукових метод, я обіцюю Вам в кождім часї можливо найлїпші успіхи. 103-117

Порада зовсїм даром. Прийдіть нинї. — Не відкладайте.

Dr. HANNON, СПЕЦІЯЛІСТ 116 East 14th Street, Напроти Tammany Hall NEW YORK CITY

Годинн офісові: Денно від 9. рано до 4. попол.—Вечер: від 6. до 8. в неділї і признані сьвята: від 10. до 12. в полудн. лише.

ДЕНТИСТ

Dr. EMIL EICHEL (зі Львова)

195—1st Ave., (cor. 3rd St.) NEW YORK, N. Y.

Виробляє зуби з золота 22 каратового, які виглядають як Ваші власні, пльомбує зіпсовані зуби і вправляє зовсїм без обзо. Робота чиста і гарантована а так дешева, що оплатить ся Вам з далека приїхати. Годинн офісові від 10. рано до 9. вечером (крім пятниці), в неділю від 10. рано до 2. пополудни. 121—

МИ НЕ ЛІЧИМО НЕВИЛІЧИМИХ НЕДУГ.

УЖИВАЄМО НАЙЛУЧШОЇ СИСТЕМИ В ЦІЛИ ВИЛІЧЕНЯ ХРОНІЧНИХ НЕДУГ.

ЗАПЛАТИТЕ ЯК БУДЕТЕ ВИЛІЧЕНІ.

Наша метода цїлком правильна, без болю. Маємо надію, що вас вилїчимо.

Довголїтний досьвідчений і практика дають менї право твердити, що моя метода як раз відповідна в цїли вилїченя недуг: голови, серця, горла, легких, груди, жолудка, печінки, нервів, катару жолудка, ревматизму, заражения крови, сїрих недуг і т. д.

Я не вірю в лїчене почтою, тому не пишіть до мене, бо навіть не буду відписувати. 112-123

Я не вірю у лїчене почтою, однак в многих случаях ті пацієнти, котрі мешкають поза Ню Йорком, можуть оставати в дома від одного до пять днів по моїм спеціяльним догляненю в офісї.

Dr. FLIPPEN, 208 W. 42ND ST., NEW YORK. N. Y.

при 7-мій евенї, над склепом з куфрами.

Урядує щодня від 10-ої рано до 7-ої вечер; в неділю і сьвята рано від 10-ої до 1-ої пополудни.

ДАРОМ! цїлком ДАРОМ!

ЧИТАЙТЕ З УВАГОЮ!

Вишлемо кождому кук-куку годинник цїлком даром, котрий тут бачите на фотографії. Є він дуже гарно і артистично проведений як самі бачите оп образку. Сей годинник окрасить Вашу хату з великою прикмітністю. Як самі знаєте такі годинники другі фірми продають по 87.00 а навіть і більше, а ми Вам дамо його зовсїм даром.

ДАРОМ ЗОВСІМ ДАРОМ вишлемо Вам найгарнїйшу БУРШТИНОВУ ЦИГАРНИЧКУ, котра є окована золотом. Для переховання цигарок є то дуже вартісна річ для курців. Та цигарничка вартує $2.00, а ми Вам дамо її зовсїм даром. Ті два найгарнїйші предмети вишлемо зовсїм даром. Хто лише у нас замовить сей КОЛІЙОВИЙ ГОДИННИК, який є дуже вартісний для кождого працьовитого чоловіка. Послїдне він найлїпшу нікелеву машинерію з 17 камінями. Час дуже добре тримає. Ніколи ні одної мінути не спізнить через то, що воно є добре випробовано ще в фабрицї. Коли точите мати мишний годинник і гарантований на довгі літа, то купіть собі його а будете дуже вдоволені. Послїдне дуже гарну оправу НІКЛЕВО-СРІБНУ, середнього формату, 12 сайз; послїдне подвійне грубе шкло, так що його не зібєте. Ціна реґулярна того годинника є $10.00, а у нас через короткий час дістанете його за всего $7.75. Хто замовить у нас той годинник, то отримає зовсїм даром тих два найвартісніших предмети кук-куку годинник і цигарничку, без одного цента доплати. Та оферта є лише на дуже короткий час. Отже не відкладайте з дня на день тільки ще нинї витьте се оголошенє і зашлїть $1.00 задатку а ми як отримаємо, то вишлемо Вам вишеновий колїйовий годинник і кук-куку годинник і цигарничку, а при відбираню доплатите ще решту $6.75. Пишіть сейчас на адресу.

NOVELTY SUPPLY COMPANY, 886 MILWAUKEE AVENUE, CHICAGO, ILL.

ЛІКАР з поверх 37-лїтною практикою.

ДЛЯ ТИХ, ЩО ПОТРЕБУЮТЬ ЛІКАРСЬКОЇ ПОМОЧИ.

Много а много людий терпить і болїє від всїляких недуг і не находить помочи. Дармо витрачують свої гроші на всїлякі средства і ліки задля незнаня анґлійскої мови. І чому Проф. Оуен, М. Д. з primerних тисячі людей до доброго здоровлє? Бо він через довгі літа своєї лікарської практики студіював кожду недугу так довго, аж пізнав усї причини і помічні ліки. — Коли Ви терпите на якубудь недугу, і коли Вас лїчено даром без успіху, не жіть довше — приходьте і жадайте поради, а се не коштує Вас нічого. Тоді Проф. Оуен, М. Д. скаже Вам, чи є яка помічна відкисканє Вашого здоровлє і животности. Кровні многих primeродних недуг Др. Оуен лїчить пропускну без операції і різаня. 116—

Тому не зволїйте, але прийдіть сейчас або опишіть з подробицями Ваші терпіня і недомагання у Вашій рідній мові від отсю адресу:

PROF. OWEN, 221 E. 17th STREET, Dept. 12., NEW YORK, N. Y.

Годинн офісові: Щодня від 10-ої до 5-ої. В неділї від 10-ої до 1-ої. У вівторки і пятниці ще до 8-ої годині вечер.

ЧИ ВИ Є ПЕРЕДПЛАТНИКОМ „СВОБОДИ"?

КОЛИ ЩЕ СЕЙ ЧАСОПИС НЕ ПЕРЕДПЛАЧУЄТЕ, ТО ЗАЧНІТЬ ПЕРЕДПЛАЧУВАТИ ЇЙ СЕЙЧАС.

„СВОБОДА" є найбільшою зі всїх українських часописий в новім і старім краю.

„СВОБОДА" виходить три рази тижнево — у второк, четвер і суботу.

„СВОБОДА" подає кілька новинок американскі і красеї, популярно-наукові розвідки, оповіданя і фейлетони:

„СВОБОДА" також подає найдокладнїйші відомости з поля війни і з нашого рідного селя та повіту.

ПЕРЕДПЛАТА ВИНОСИТЬ:

В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ:

НА ЦІЛИЙ РІК.....$2.50
НА ПІВ РОКУ.....$1.25
НА ЧОТИРИ МІСЯЦІ.....$1.00

ПОЗА ГРАНИЦЯМИ ЗЛУЧ. ДЕРЖАВ:

НА ЦІЛИЙ РІК.....$3.25
НА ПІВ РОКУ.....$1.75
НА ЧВЕРТЬ РОКУ.....$1.00

Звертаємо увагу, що на предмет нїкому не висилає ся часописи.

Гроші надсилать висилати зараз з замовленєм на почтовий або експресовий мoні-ордер або в реґістрованім листї на адресу:

„SVOBODA",
83 Grand St., Jersey City, N. J.

ВЖЕ ВИЙШЛА З ДРУКУ НАРОДНА ДРАМА ЗІ СПІВАМИ В ДЇЯХ

ОЙ НЕ ХОДИ ГРИЦЮ, ТА НА ВЕЧЕРНИЦЇ

СЯ КНИЖКА НАДАЄ СЯ ВЛОВНІ ДЛЯ АМАТОРСЬКИХ ТЕАТРАЛЬНИХ ВИСТАВ. ДО ВІДОГРАНЇ ПОТРІБНО ВСЕГО 8 ЖЕНЩИН І 7 МУЩИН. — ЦІНА ЗА ПРИМ. 30 ЦНТ., ЗА 15 ПРИМІРНИКІВ $3.35.

Замовленя і гроші посилайте до:

„SVOBODA",
83 Grand St., Jersey City, N. J.

НОВІСТЬ! НОВІСТЬ!

СЕ ВЖЕ ДІЙСНО НОВІСТЬ І ТО НЕБУВАЛА!

Що той лиш сьвітлий, хто все сумує; Приязню всякий і пожартує.

Тисяче лїк нудьги, давить вас горе, то вслушіть дяк відрази в руки наші книжочки, а найдете там лїк і раду на всякий сум і в кожду хвилю розвеселитесь.

Де найдуть ся наші книжочки, там піде безмурна забава жиро вперед і здоровий сміх буде лунати зі всїх грудий.

А хочете забавити кромі себе також і других, то навчіть ся щонебудь з сеї книжочки і ставайте на сцену, сатирою то гомором розвеселяйте сумуючих і утїшних на дусї; згори беріть всякі порки й блуди, щоби сьвіт ішов не маніяцями, а шляхом простим і чесним.

А то на вас за „правду в очи" оплюватиме, то не журіть ся і не зважуйте ся. Правда ворогів має много, але вона все горою.

ВЖЕ ВИЙШЛИ З ДРУКУ ДАВНО ПОЖАДАНІ НАЙНОВІЙШІ

МОНОЛЬОГИ

КНИЖОЧКА 1.
НУМА КАСЯ.
ВСЕ ЛИХО ЧЕРЕЗ БАБУ.
ФАКТОР СЛУГ.
ВОЕ ЧЕРЕЗ МАТРОНУ.
ПЕРЕХИТРИЛА.
ТОРГ О СЛУЖНИЦЮ.
ЦІНА ВСЬОГО 20 ЦЕНТІВ.

КНИЖОЧКА 2.
СОФРОН МОЧИМОРДА.
МОШКО ПЯВКЕС.
КЛОПОТИ СЕМЕНА.
ІЦИК КВАРГЕЛЬДУФТ.
ЛИХА ЖИНКА.
ЦІНА ВСЬОГО 20 ЦЕНТІВ.

Замовленя і гроші посилайте на адресу:

„SVOBODA",
83 Grand St., Jersey City, N. J.

КОНВЕНЦІЙНІ ПРОЕКТИ.

50.

1. Пропоную, щоби конвенції відбували ся що чотири роки.

2. Щоби секретарі У. Н. Союза не мали помічника, котрий побирає 65 долярів місячно. Коли було 21 тисяч членів в Союзї, то міг бути помічник, а тепер є 11 тисяч, то секретарі самі можуть ту роботу зробити, а ті гроші, що бере помічник, то позістануть в касї.

3. Опікуна діточого, що побирає 60 долярів місячно, усунути, бо ту роботу може зробити предсїдатель У. Н. Союза, а тих 60 дол. позістане в касї.

4. Щоби дїти принимати від одного року до Молодечого Союза. В такім разї сей М. Союз може значно збільшити ся.

5. Щоби „Просьвітну Комісію" знести, бо з неї не видко жадної користи і нїчого доброго не зробила, а платити потрібно, а нема за що.

6. Щоби адміністраційний фонд знести.

7. Коли муж і жінка стоять в У. Н. Союзї, то вистарчить одна часопись до їх дому. Нашо жінка має платити тих 35 центів на фонди, коли то не потрібно?

Павло Приступа,
делеґат 203 відділу У. Н. С.

51.

1. Годжу ся з проектом п. Гр. Гебн і других, щоби У. Н. Союз і його урядники, яко представителї орґанїзації, не належали до жадних політичних орґанїзацій. Також щоби „Свобода" не провадила жадних файтів і полемік з другими орґанїзаціями або ґрупами осіб. Всї дотеперішні полемики не принесли членам жадної користи, хиба шкоду і понизили наш нарід перед чужими.

2. Параґраф 121, котрий каже, що головних тростісів має бути пять і що трох з них мусить стало мешкати в стейті Ню Джерзи, раджу скасувати. Наш чартер не жадає і не приписує, де тростісі мусить мешкати. На підставі того параґрафу члени зі стейту Ню Джерзи забирають собі найбільше урядів. Коли тростісі будуть і з других стейтів, то орґанїзація більше скористає на тім. Предкладаю, щоби тростісів було сїм, а не пять. Тростіси або директори, як їх по других орґанїзаціях називають, суть босами-господарями цїлої орґанїзації. Вони розказують і наглядають над урядниками, чи сповняють вони вони свої обовязки; вони мають в своїй опіцї цїлу орґанїзацію. Доси було так, що тростісі були заразом і урядниками, т. є. що вони були рівночасно і босами і слугами, а се не є добре. До тростісів належали би: гол. предсїдатель і гол. секретар, трох членів контрольної комісії і двох радних, котрі отримали найвисше число голосів. Вони сходилиб ся на засїданя що пів року, а в конечній потребі що кварталу.

3. Місячні засїданя гол. екз. комітету скасувати. Їх зовсїм не потреба. За два-чотири центи на лист і можна дуже добре порозуміти ся, кому і кілько і за що треба виплатити.

4. Урядники з місячною пейдою не мають побирати жадних діет ні в часї засїдань ні на конвенції, хиба лиш за дорогу.

5. Щоби місцеві каси цїлковито віддїлити, а урядники У. Н. Союза не мають мати жадного права до них.

6. Щоби віддїли посилали до гол. каси лише за тих, що заплатили.

7. Щоби У. Н. Союз звернув всїм тим віддїлам і особам, котрі поплатили за суспендованих членів.

8. Щоби „лїни" покасувати, а всїх членів зперед конвенції в Бофало щоби справедливо оподатковати.

9. Щоби постарати ся приняти наново до орґанїзації всїх здорових членів, котрі через заведене нової системи, а головно через „лїни", покинули нашу орґанїзацію.

10. Щоби урядники могли бути вибирані найлїпше через дві каденції, бо коли суть довше, то готові легковажити собі і статут і членів.

11. Щоби конвенцїя не радила і не назначувала місця будучої конвенції, бо, як доси через два рази було, лиш надармо тратимо час над тим. Найлїпше, коли о тім будуть рішати всї урядники.

Д. Д. Хомяк,
делеґат 2. відділу У. Н. С.

52.

Читаючи проекти наших щирих членів, знаходжу ріжні думки одиниць, а кождий з них стараєть ся винайти щось такого, щоби наша орґанїзація могла стати ся найсильнїйшою і найбогатшою з цїлого наш український нарід злучити в одну велику громаду! правдою є, що коли будемо працювати для своєї орґанїзації і національности, то тодї наш нарід стане нарівнї з иншими великими народами.

Тепер звертаю ся до Вас, панове Делеґати, і прошу, щоби ми всї стали як один і щоби ми справи так полагодили, аби ми могли відзискати тих членів, котрих попередна конвенція розігнала.

Від себе я подаю слїдуючі проекти:

1. Кошти делеґатів мають оплачувати ся з каси У. Н. Союза, а не з кас віддїлів.

2. Урядникам побираючим пенсію не оплачувати ще і дієти.

3. „Просьвітної Комісії" нам не потрібно, бо книжок дістаємо в „Свободї".

4. Старим членам знести лїни.

5. Коли член вступить до У. Н. Союза і дістане грамоту, то щоби мав право до цїлого посмертного.

6. Коли членови пімре жінка, то повинно ся привернути так 400 долярів.

7. Дїти принимати від одного року, без огляду на то, чи тато або мати є в У. Н. Союзї, чи нї.

8. Щоби женщини принимати на 1000 долярів.

9. Щоби маєток віддїлів не належав до У. Н. Союза.

10. Щоби орган У. Н. Союза, „Свобода", не подавала і не принимала жадних наклепів.

11. Коли член є обезпечений в У. Н. Союзї через 20 лїт, а підупав так, що не може дальше платити, то бодай повинно ся оплачувати, щоби його не суспендувати.

12. Конвенції повинні відбувати ся що 4 роки.

13. Щоби кождий віддїл мав двох своїх орґанїзаторів і щоби ті орґанїзаторі могли члени принимати і як треба суспендувати, а не секретар.

Володимир Смульський,
делеґат 81 відділу У. Н. С.

53.

Які то красні проекти наші панове Делеґати і Члени подають, аж не жаль перечитати! Так і я від себе подаю кілька проектів, аби їх Вп. Делеґати взяли під увагу:

1. Щоби конвенції У. Н. Союза відбували ся що чотири роки і то в Джерзи Сїти, раз на все в однім місци, бо кождий раз переносити, се коштує гроші.

2. Щоби головні урядники не побирали жадної окремої платнї, окрім місячної і подорожи.

3. Щоби дїти приймати до У. Н. Союза від одного року, без огляду, чи родичі належать до У. Н. Союза, чи нї, і щоби та дитина, котра буде належати до 18 років, могла дістати бодай половину гроший назад.

4. Щоби лїни скасувати цїлковито, бо се шкідливе для розвою орґанїзації і старші члени мають кривду.

5. Щоби член міг бути правильним до 6 місяців, або і скорше, бо се таксамо дуже шкодить розвоєви орґанїзації.

6. Щоби наша часопись „Свобода", котра таке красне імя має, була побільшена, або перемінити її на дневник, щоби виходила кождого дня і щоби приносила нові і цікаві вісти американські і старокраєві, а не жадні полемікі одиниць, сварки, гавкане свій на свого, бо то дуже шкодить нашій орґанїзації, а наші дїти роги з того користають. Наша часопись повинна бути поважною, приносити своїм читачам добрі і поважні вісти, користі для орґанїзації і для всїх читачів.

7. Щоби братскі чи товариські каси не належали до У. Н. Союза, щоби віддїли собі самі розпоряджували своїми грішми.

8. Щоби жінки приймати до У. Н. Союза до тисячу долярів, а як належить чоловік і жінка до Союза, то вистарчить одна часопись.

9. Щоби кошти делеґатів виплачувати з каси Союза, бо для віддїлів декотрих малих, або і більших, що мало гроший мають, або часом і нїчого, то велика кривда.

10. Щоби У. Н. Союз звертав віддїлам гроші за суспендованих членів, бо се таксамо нашій орґанїзації шкодить страту, бо як у віддїлї нема гроший, то зараз і віддїл розходить ся, а як будуть добре стояти віддїли, то У. Н. Союз ще лїпше.

Дай Боже, щоби та 14-та конвенція відбула ся з як найлїпшим успіхом, щоби принесла користь і славу своїй орґанїзації і всїм її членам!

Іван Федак,
член 321 відділу У. Н. С.

54.

Панове Делеґати! Прошу взяти під розвагу отсї мої проекти:

1. Член, котрий вступить до У. Н. Союза і є членом найменьше три місяцї, в разї його смерти, щоби спадкоємцї по нїм одержали цїлу запомогу, на яку член був забезпечений, бо так, як тепер є, то наша орґанїзація не може розвивати ся.

2. Часопись не має помішувати тільки оголошень, а поправдї цїлком їх не треба, бо з того член не має жадного поучення. Часопись має служити нашій орґанїзації і її розвоєви, а не якимсь нелепним фірмам, яких є много оголошень у нашій часописи. На тім місци можна помістити дещо доброго, поучаючого, щоби члени мали з того пожиток, а й наша орґанїзація.

3. „Свобода" щоби виходила кождий день з виїмком неділь.

4. Делеґатів аби виплачувала головна каса, бо декотрий віддїл має мало членів, то не може вислати свого делеґата.

5. Конвенція мала би бути що 3 або 4 роки, то тодї У. Н. Союз не мав би великих утрат.

Отже, Панове Делеґати, радьте на тій конвенції добре, щоби всьо було добре для нашої орґанїзації і щоби всї члени були вдоволені. Щоб до слїдуючої конвенції У. Н. Союз мав хоч ще раз тілько членів, як має тепер. Щоб У. Н. Союз став ся славний тут в Америцї.

Николай Маличишин,
член 162 відділу У. Н. С.

55.

Конвенція є найвисшим законодатним тілом і вона має право рішати про всякі потреби тої орґанїзації, якої вона є. Колиж конвенція має таку власть, то треба добре застановити ся над біжучими справами, котрі до неї належать. І я, коли забираю ся до писаня тих кількох проектів конвенційних, то застановляю ся над кождим зокрема, щоби вони мали як найлїпше значінє перед загалом і щоби були корисні нашій орґанїзації.

1. Конвенція має відбувати ся що чотири роки.

2. Конвенція має відбувати ся в такім місци, котре було би центром місцевих віддїлів.

3. Кошти конвенції, як подорож делеґатів з місця на місце і дієти, мають бути плачені з каси головної У. Н. Союза, бо неможливо є, щоби місцеві каси оплачували своїх делеґатів, бо деякими касами не вистарчає навіть на оплату хоробового для своїх членів і через то много віддїлів не будуть мати спромоги вислати свого заступника на конвенцію.

4. Головні урядники не мають побирати дієти в часї засїдань або конвенції, бо вони мають місячну платню.

5. Щоби уже раз усї лїни скасувати.

6. Щоби тих старих членів цїлково приняти без вступного до У. Н. С., коли вони виповнять усю свою залеглість від часу вступленя, з початком нової системи, і щоби такі члени платили від тих лїт, в яких останний раз приступили до орґанїзації У. Н. С., і щоби вони мали повне право до всїх привілеїв в У. Н. Союзї.

7. Каса місцева не має переходити до головної каси У. Н. С., коли з якихось причин місцевий віддїл розійде ся, тілько місцева каса має бути віддана на українську народну просьвіту, чи то тут в Америцї, чи у старім краю.

8. Каса місцева щоби не платила розмет місячний до головної каси У. Н. Союза, коли член не явить ся на місячнім мітинґу, або не передасть своєї належитости до згаданої каси, бо на тім місцева каса много тратить і тим спричиняєть ся невдоволенє між членами.

9. „Просьвітну Комісію" цїлком знести, а той фонд „Просьвітної Комісії" привернути до фонду пресового, і тими обома фондами видавати часопись „Свободу" що дня, крім неділь.

10. Щоби розвести як найбільшу аґітацію по всїх місцевостях, де знаходять ся наші Українцї, і закладати нові віддїли, котрі би могли складати ся і з 10 членів, а не, як до тепер, з 15 членів, бо є такі місцевости, в котрих трудно відразу зорґанїзувати 15 сьвідомих Українців. Через те трудно заложити віддїл У. Н. Союза.

11. Коли в У. Н. С. стоїть муж і жінка, то не потрібно, щоби згадані члени обоє побирали часопись, бо їм двох часописий цїлком не треба.

12. Коли член стоїть в У. Н. С. і має право по шістьох місяцях забирати у всїх справах голос, то чомуж членок не має такого повного права по шістьох місяцях до посмертної запомоги, але аж по цїлім роцї. Отож я пропоную, щоби член мав право до цїлої запомоги по шістьох місяцях, а до половини по трох місяцях. Таке право надасть більшого довіря кандидатам, а орґанїзаторам улекшить ся працю в орґанїзованю нових членів.

Я подав отсих пару проектів і уважаю їх за відповідні для У. Н. Союза. Прошу Вас, Вп. Делеґати і Делеґатки, щоби ми застановили ся добре над добром нашої дорогої орґанїзації і щоби ми вже раз випровадили її на денне сьвітло, котре би не лише нам красно сьвітило, але й цїлому загалови українського народу тут в Америцї. Щоби наші вороги раз назавше перестали фальшиво говорити та кидати темне сьвітло на дорогий нам Українській Народний Союз, а противно, щоби ми і їм показали справедливу дорогу, по якій вони мають поступати.

Николай Романів,
делеґат 292 відділу У. Н. С.

56.

Сегорічна конвенція має перед собою велику задачу до сповненя, кромі ухвали платнї головним урядникам, відбутя конвенції, виплачуваня запомоги по померших членах і т. д. У. Н. Союз, яко найстарша орґанїзація в Америцї між українською еміґрацією, від самого початку свого істнованя взяв у свої руки такоже керму справ народних. Тож сегорічна конвенція повинна взяти під розвагу (в тій цїли можна би продовжити конвенцію) також українське питанє тут і в старім краю за час триліттної сьвітової війни, і застановити ся, як ми повинні стреміти до бажаної нами цїли.

Кождий делеґат, як і кождий Українець, знає, як потерпіли Українцї в сїй війнї. Всьо зруйноване, знищене, як школи, бібліотеки, народні інституції, а члени, котрі могли добре зробити між українською суспільностию, вигинули на війнї. Отже ми повинні памятати о тім тут, що найлїпші сини України вигинули, щоби здобути нам волю. Ми повинні постарати ся тут о те, щоби ті місця заповнити, як настане спокій і вільна Україна.

Все те можна зробити через просьвіту й орґанїзацію. Ся конвенція повинна приступити до будови школи тут в Америцї, або вибрати комітет, котрий мав би, вирештою пляни і дати до відома загалови по всїх українських часописях в Америцї. Така сила Українцїв переживає тут, а на нїм нема в нас одної доброї (не кажу про висшу, як инші народи мають) школи, кромі церковних і в бедзмєстах, де дяк заледви вміє заспівати ірмолой, „Господи помилуй" — то вже його признають яко учителя в даній місцевости. З такими учителями, яких ми дотепер мали, то можемо бути певні, що наші дїти не будуть вміли постояти (коли вернуть на Україну) за свої народні права і свободу. Бо такий дяк, який лише через свою посаду і добру платню є „вірним" Українцем, не може навчити того, чого наші дїти потрібно. Між нашими дїтьми трафляють ся і і москвофіли (вірні в Шікаґо), а чейже

кождий зрозуміє, що коли дитина вийде зі школи з таким образованем (москвофільським), то чи зможе працювати на нашім народнім полі?

Звернім увагу на те, що лише в тім молодім поколінню будучність нашого народу тут на чужині. Школа й організація робить якунебудь націю могучою і знаною перед сьвітом.

Щоби У. Н. Союз зростав у більшу силу, як колись, то треба дещо в статути змінити, щоби задоволило кождого Українця, без огляду на партійні і релігійні переконання.

Параграф 185 знести і застосувати після параграфів 201 і 202. Тимсамим придбаєть ся богато нових членів. Коли §§ 201 і 202 кажуть, що 6 членів становлять відділ, то для чогож не знести § 185, де говорить ся, що відділ мусить мати 15 членів, коли хоче вступити до У. Н. Союза. Отже хто вірить в організаційну силу, повинен признати мені рацію, бо є такі місцевости, в яких не можна знайти 15 членів, або є якісь инші перешкоди. Коли є прим. 8 або 10 наших людий і хотіли би належати до своєї організації, то не можуть. А як приходить чужий агент, то не питаєть ся: „кілько вас?" Він бере й одного члена, бо то добре, бо то є запомогова асекурація і наш нарід віддає свою працю в чужі руки, а ми тратимо одного, двох або більше членів української родини, бо коли він став членом чужої (прим. польської) організації, то тоді він і його діти перестають інтересувати ся тим, що є українське, а інтересують ся чужими справами. Чому? Бо газети не дістають, аби могли дізнати ся за український рух, а передплачувати не мають за що, отже читають чужу газету, або й ніякої не читають. І так люди одинцем, а може й сотками сидять в Америці і ніхто за них не знає і вони самі не знають, чиї вони сини, чиї діти. Через те ніхто не може ясно сказати, скільки є Українців в котрім місті.

Найбільше мені жаль, як один проектодавець домагаєть ся, щоби дітий не-членів не принимати до У. Н. Союза. Се певно якийсь самолюб і більше ніщо. Здаєть ся, що той член переглянув і не застосував ся після 5-го параграфу. Найліпше щоби діти, маючи один рік житя, могли належати до У. М. С. без огляду, чи родичі є членами, чи ні. Коли конвенція те ухвалить, то У. М. С. не буде мати при кождім відділі по 5, 6, 8 дітий, а але перевисшить те число членів, яке відступило від останної конвенції, через свої старі літа. Чомуж їх діти не можуть належати до У. М. Союза? Чому? Таж вони кість від кости Українці!

Женщина повинна мати повне право враз з мущиною забезпечити ся на 1.000 долярів; тоді У. Н. Союз дістане богато нових членець.

Кождий член, котрий належав до У. Н. С. через 10 літ, виплатити йому процент від тої суми, яку вложив. Члени, належачи без перерви прим. 15 літ, а перестає бути членом, вертаючи (лише з родиною) на Україну, виплатити йому повну суму, на яку був забезпечений, бо такий член мовби умер, бо його тут більше ніхто не буде видіти. Треба старати ся, щоби український загал задоволити ще за житя, не чекаючи аж на смерть. Так роблять американські асекураційні компанії, що по тільких літах якусь суму виплачують своїм членам, а тим вони роблять великий бізнес.

Добре би було, щоби кождий делеґат ще до часу конвенції виказав свої думки, бо тоді всі члени знали би наперед, що той делеґат має, а повинен зробити.

Дмитро Дрозд.

57.

Прошу роздумати над слідуючими проєктами:

1. Нехай конвенція У. Н. Союза відбуваєть ся що чотири роки і завсіди там, де є осідок організації.

2. Кошти делеґатів мала би платити головна каса.

3. Відділ, котрий числить меньше ніж 15 членів, як також той, котрому до дня розпочатя конвенції не минуло 6 місяців, не висилає делеґата.

4. Дітий принимати від одного року лише таких, що їх родичі (отець або мати) є членами У. Н. Союза.

5. По 6 місяцях членства, на случай смерти дитини родичі мали би дістати посмертну запомогу 300 долярів.

6. Коли дитина, пережиє 18-тий рік житя, а є членом Союза найменьше 10 літ, дістає зворот ті 300 долярів.

7. Кождий член Союза по 6 місяцях має повне право до всіх запомог і до посмертного, на яке є обезпечений.

8. Кождий член, котрий зістав невилічимо хорий і на все до праці нездібний, на виразне його бажане і його родини мав би дістати свою посмертну запомогу і перестав би бути членом Союза.

9. Такі жінки, котрих мужі є членами Союза, не платять місячно 35 центів на подрібні фонди, і не малиб права тих фондів користати; малиб лише право до посмертного, на яке і платилиб.

10. Котрий мущина є членом Союза і зістав або буде покликаний на війну, а за нею родина або він сам місячні вкладки платить, не тратив би права до всіх запомог і до посмертного.

11. Відділ сам рядить місцевою касою, хоч іде і до розвязаня.

12. „Свобода" мусить бути побільшена, бо самі оголошеня в ній містять ся. А мала би виходити яко денник в меньшім обємі, то най виходить раз в тижни найменьше на 12-ти сторонах друку.

13. Головні урядники малиб на будуче діставати платню за кожде урядове засідане з головної каси, хоч місячну платню побирають. Я се мотивую так: Зайде потреба скликати засідане. Один або й більше з урядників задля більших коштів і видатків не мають охоти на засідане по-їхати і відраджують се другим. Послухають і ті; бож кождий жалує кільканайцять долярів викинути — і скінчено, а шкода може бути більша для членів Союза, ніж кільканайцять долярів з каси, яко зворот коштів такого засідання урядникам.

14. Щоб головні урядники надалі зістали при своїм урядованю. Вони заслугують на те задля свого чесного і совісного сповнювання даних їм урядів.

Николай Флягра,
заст. дел. 321 від. У. Н. С.

58.

Задля того, що конвенція вже близко і кождий рад би дочекати ся тої хвилі і почути, як сего року поїзджають делеґати і що нового зробіть; як вони зуміють сесорічну конвенцію перевести, — я від себе даю під розвагу пару коротеньких проєктів так, аби богато місця в часописи не марнувати, але Вп. Делеґати і Делеґатки повинні взяти їх під розвагу.

1. Конвенція повинна відбувати ся що три роки.

2. Кошти делеґатів повинна оплачувати каса Союзова, а не каси відділів.

3. Головні урядники, котрі мають місячну платню, не повинні побирати жадної винагороди підчас засідання і конвенції, окрім коштів подорожи.

4. Ліри цілком знести, а також знести той тягар з тих членів, котрі приступили до Союза ще за старої системи, бо старим членам то є велика кривда, бо з кого каса Союзова повстала, як не зі старих членів? Пропоную, аби кождому старому членови зробити полекшу, щоби кождий платив від тих літ, в яких він вступив до Союза, бо так, як є тепер, то не є по справедливому зроблено.

5. Коли стоїть в Союзі муж і жінка, то аби жінка не платила фонду резервового, тих 35 центів, бо то є безпідставне, бо той фонд для жінки не має жадної користи, а тим би придбали більше число членів, бо би мали ліпшу охоту вступати до Союза.

6. Щоби відділи не платили зі своєї каси вкладок за суспендованих членів до каси Союза, бо тим нищить ся каса відділу.

7. По виступленю, суспендованю або розвязаню відділу а до Союз не мав жадної претенсії до відділового маєтку.

8. „Просьбиту Комісію" знести, бо така просьбита тільки марнує народний гріш, а користь з неї дуже мала, бо таку просьбиту буде провадити сам редактор.

9. До У. Н. М. Союза аби приймати від року і не тільки дітий членів, але і не-членів, а тим М. Союз значно побільшить ся.

10. Щодо статута то на те є Статутова Комісія. Вона повинна як слід статут поправити.

11. „Свобода" повинна виходити що дня, окрім неділь, і щоби в ній меньше було тих непотрібних оголошень, бо возьми „Свободу" до рук, видиш ся, а читати нема що, бо дві сторони забиті самими докторами, а других дві сторони то знов иншого рода оголошенями, а заледви на двох сторонах можна щось прочитати. З тої причини наша газета тратить своїх передплатників, бо кождий каже: „Я буду платити гроші за газету і хиба буду дивити ся на докторів". І тому наш нарід відвертаєть ся від своєї газети і пренумерує собі чужі газети, навіть нам ворожі.

Даю під розвагу пп. Делеґатам і Делеґаткам так, щоби тримати, аби вони над тим застановили ся, а певно, що се вийшло би на добре.

Андрій Візний,
делеґат 357 відділу У. Н. С.

59.

В оголошених доси проєктах є богато пожиточних пропозицій для нашої організації, хоч трафляють ся і деякі шкідливі. Кождий проєктодавець пропонує якісь зміни, то най же і мені буде вільно запроєктувати таку зміну, яка мені видаєть ся конечно потрібна, — а се зміна ненависти один до другого. Вже не кажу поза організацією, але таки в нашій організації ідуть одні на других, Українець на Українця, бють ся, як найгірші вороги! Дорогі Брата! Застановіть ся, що робимо! Не робіть ся ворогами проти брат брата, бо ми маєм аж забогато ворогів відвічних. Нам треба бороти ся з ними, а не помежи собою.

Поза тою найважнійшою змною я пропоную, щоби головний уряд подав також проєкт — бодай один, а добрий. Се було би дуже корисне для організації тому, що головні урядники працюють в тій організації і добре розуміють, які зміни дадуть ся перепровадити в статуті, а які не дадуть ся. Головний уряд повинен би відповісти на ті проєкти, котрі вже були оголошені, повинен би сказати на підставі своєї практики, котрі зміни були би добрі, а котрі шкідливі. В сей спосіб заощадилоб ся дорогий час на конвенції. Коли делеґати зідуть ся на конвенцію і кождий зосібна схоче щось змінити, то се заберe богато часу, а я думаю, що головний уряд має також богато нового на цю конвенцію. Тож я прошу ласкаво Вп. Головних Урядників, щоби вони подали до відома делеґатам і всім членам, що є полагодженя на конвенції такого, о чім делеґати ще тепер не знають. Коли делеґати прийдуть на конвенцію тай почують якусь нову зміну і не будуть мати часу ані подумать добре над тим, ані докладно обговорити, бо не будуть до сего приготовані, то опісля, коли порозїзджають ся кождий до своєї місцевости, можуть сказати, як і по Софаловській конвенції: „Там не можна було нічого зробити, бо головні урядники не дали! Вони мали всьо готове: і статут і всі зміни — всьо було готове!" А через те члени бурять ся і кажуть: „Та пощо ж треба було конвенції тай видавати гроші задурно!"

Я думаю, що ся 14-та конвенція відбудеть ся в инакший спосіб і в ліпшім порядку, коли панове Делеґати і Головні Урядники подбають о се. По 13-тій конвенції, коли делеґати повернули назад до дому, то опісля замісць розтолкувати членам, успокоїти їх і запевнити, що ся конвенція мусіла так випасти, що американський закон так тепер вимагає, щоби платити після літ, а не на розмет, то в инший спосіб організація не могла би істнувати, — то делеґати що зробили? Не всі, але богато таких було, що ще бунтували членів проти Союза і проти головних урядників, а така робота була нерозумна, бо сим с делеґати причинили ся до упадку нашої славної організації. Виступило богато членів і цілими відділами виступали через бунт делеґатів, а сю всю вину звалили на головний уряд. А чи се правда, що головний уряд тому винен? Таж се просто брехня! Делеґати тому винні, а не уряд. Возьмім тепер під розвагу, кілько там було делеґатів, а кілько урядників. Делеґатів було яких три сотки, а урядників всего 10 або 12. Чиж ті три сотки делеґатів не могли зробити так, як вони хотіли, тілько так, як урядники хотіли? Чиж се можливе? Розсудіть самі, добрі люди! Се все винні делеґати, що наша організація потерпіла, а вони опісля очернювали головних урядників, що урядники Союз розбили. Пригадаймо собі тую „Народну Долю", чи як її там звуть, як там писали в тій газеті — аж волосе на голові ставало дубом, як зневажали нашу організацію і висьміювали наших головних урядників невинно, а делеґати делеґати ще писали статті та посилали до „Народної Долі", щоби ще більші ями під собою копати. Чиж не встид і не ганьба таким членам, котрі своє ганять і висьміюють?!

Панове Делеґати! Не йдіть на тую конвенцію, щоби тільки повеселити ся, що: я делеґат! Не йдіть на тую конвенцію тільки так, як то кажуть, на вакації, бо то не за свої гроші, щоби тільки огнути ту просторонь, куди поїдете, оглянути місто Гарісбурґ, тай поспитати одні других: „Як там у вас робота йде?" Коли прийдете на конвенційну салю, то не дивіть ся на годину, щоб як найскорше вечер, а конвенція байдуже! Не кричіть: „Скорше, скорше кінчіть тую конвенцію, бо ми хочемо їхати домів!" Будьте терпеливі, панове Делеґати, бо кождого з вас вибрав Ваш відділ, заплатив „Вам дорогу і ухвалив виплатити Вам якусь суму денно, то хоч будете один день довше, то відділ Вам за се заплатить. А робіть всьо статочно, з увагою і з розвагою, з застановою.

Панове Делеґати! Вже короткий час. Рихтуйте ся на конвенцію з повним зрозумінем сеї справи, бо ся конвенція то є Ваша велика задача, котру маєте виповнити з цілою енерґією і в як найліпший спосіб. Горе Вам, панове Делеґати, горе тим, котрі мають великі і дуже важні обовязки, а тих обовязків не сповнять!

Панове Делеґати! Ми, члени, по конвенції зложимо Вам сердечну подяку, коли собі на неї заробите, а коли ні, то ми Вам зложимо сумну подяку. Ми не будемо класти якусь вину на головний уряд, але на Вас!

Член 350 відділу У. Н. С.

ПОДЯКА.

Я щиро підписаний складаю сердечну подяку Головному Урядови У. Н. Союза за виплачене мені запомоги з фонду з боєм в квоті 550. Нехай же У. Н. Союз і надалі зростає в сотки тисяч членів! — **Григорій Шабатура**, член 53-відділу У. Н. Союза.

РУХ У ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

ФІЛАДЕЛЬФІЯ, Па. Тов. „Любов", від. 45, повідомляє всіх своїх членів, що слідуючий мітінґ відбудеть ся в неділю, 14. жовтня, о годині 2-гій пополудни, в гали Укр. Ам. Горожан, 822 Н. Франклін ул. Просять ся всі члени пробувати на сей мітінґ, бо є важні справи до полагодженя. На сім мітінґу буде також справоздане контрольної комісії з послідної контролї тов-а „Любов". — М. Незенський, секр.

ЕТНА, ПА. Бр. св. Михаїла, від. 80, повідомляє своїх членів, що мітінґ відбудеть ся в неділю, 14. жовтня, год. 127 Бруґер стр., о годині 3-гій пополудни. На сей мітінґ мають бути ся всі члени на призначений час, бо є важні справи до полагодженя. *Незнаючий ся член заплатить кару 50 цент., а зрядник 8.00.* Будуть ся приймати нових членів за половину вступного до братства. — Г. Романсік, секр.

ЕЛІЗАБЕТНПОРТ, Н. ДЖ. Тов. „Запорожська Січ", від 234, повідомляє всіх своїх членів, що наступний мітінґ відбудеть ся в неділю, 14. жовтня, о годині 3-гій пополудни, в гали Лютанка при Фронт і Сакс Парк стр. На сей мітінґ просять ся всі члени тому, що є важні справи до полагодженя. Членів, котрі довгують до членської каси *якийнебудь довг*, просять ся, щоби взяли ся на мітінґ і всі свої залегкости вирівнали. Наше товариство, „Зап. Січ", приймає нових членів до тов-а за половину вступного через жовтень і падолист, а до У. Н. С. після статутів. Тому то з Українців-Русинів бажаючих до вступити до нашого товариства, нехай прийде на наш мітінґ і впишеть ся, а ми приймемо його по товарськи. — С. Коваліф, заст. предс.; С. Могила, секр.; І. Цвіт, кас.

РОЧЕСТЕР, Н. П. Тов. „Зап. Січ", від. 367, повідомляє своїх членів, що рочний мітінґ відбудеть ся 14. жовтня б. р., о 2-гій годині пополудни, під ч. 174 Джоеф Аве. Просить ся всіх товаришів явитись на мітінґ. Незнаючий ся член підлягає карі. — М. Тимків, секр.

ПІТРОЙТ, МІШ. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 292, повідомляє всіх своїх членів, що місячний мітінґ відбудеть ся в неділю, 14. жовтня б. р., о годині 2-гій пополудни, в гали ул. Ліве. о 2-гій год. пополудни. Просять ся всіх члени, бо прийдуть на мітінґ, бо мають ся складати Статут Союза. Котрий член не заплатить на сім мітінґу своєї вкладки, буде виключений з нашого братства і стратить право до запомоги. Кождий член, чи він стоїть довго в братстві чи доперва вступив, має заплатити свою належитість, тому, що на другий місяць буде організована каса, приходить і розхід, за більший рік, коли дати точний рахунок новому урядови, який буде виробляти у трудив. Таксамо прикладуть ся всім тим кандидатам, які заявили вступити за половину братства, щоби прийшли на мітінґ зараз по Службі Божій на галю церковну, ч. 103 Бенкер стр., і там нехай вишуть ся, бо після мітінґу не будеть ся приймати нікого ні до братства ні до У. Н. Союза. Дорогі Родимці! Прийдіть всі як один на сей мітінґ і приведіть з собою своїх знайомих, які ще не стоять в нашій організації, нехай вони вишуть ся до нашого братства. Ваш, дорогі Брата, обовязок патріотичний організувати людий і давати їм поміч ваш-тво в нещастю. Можно сей хвіст на галці, що нікто не знає, що його завтра чекає! Відтак на сім мітінґу будеть ся порушувати справу щодо делеґата, яке гадаєте ви нас займати на конвенції супроти нашого відділу. Котрий член не явить ся на мітінґ, буде караний 50 цент., а зрядник $1.00. Котрий член буде в сей день занятий працею, є звільнений від кари. — І. Гладій, предс.; О. Бобчак, секр., П. Мокрій, кас.

ОБУРН, Н. П. Тов. „Зап. Січ", від. 283, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори товариства відбудуть ся в неділю, 20. 16. жовтня. Кождий член має явити ся точно о годині 7-мій вечер в гали під церквою, при Вашінґтон стр., ріг Перін стр. Будеть ся принимати нових членів до тов-а після гадки, а до У. Н. С. за половину вступного. Родимці! Користайте з нагоди і вступайте до У. Н. С., бо то є одна найбільша і найсвятійша українська організація в Америці. — І. Гуменецький, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. П. Бр. св. Посафата, від. 217, повідомляє своїх членів, що мітінґ відбудеть ся 18. жовтня б. р., о годині 7-мій вечер, в Ремінґтон гали. Кождий член щоб прийшов на мітінґ і вирівнав свої довги. Котрий брат не явить ся на мітінґ, то заплатить 50 цент., а зрядник $1.00 кари. Даруватя ся більше не буде, бо все досить ся членам, з вам байдужно. Отож тепер будеть ся карати, а коли член будеть ся упирати, то такого члена суспендують ся. Просимо тих членів, котрі суспендовані тамтого місяця, щоб прийдуть на мітінґ, вирівнають свої довги і наново будуть приняті. Запрошуєть ся нових членів, котрі не стоять в жадній організації, щоб прийдуть на мітінґ і вишуть ся до братства і до У. Н. Союза, котрий є першою організацією в Америці. Як щиславці ся Українцем, то вишиш ся до У. Н. Союза поки час, бо колись буде запізно! — Уряд.

В кождій українській хаті повинеи находити ся Календар Українського Народного Союза.

DR. HUNT, спеціяліст,
з понад 34-літною практикою хронічних і нервових недуг мущин, женщин і дітий. Ослабленє, нервовість, виснаєнє нервів, безсонність, астма, брак енерґії, опіка житя у женщин, недуги серця, жолудка, утробів, легких, нирок, очий, уший, носа, горла і катер. Сумлінна опіка. Умірковані ціни. Порада даром. Годині: від 9-ої до 7:30, в неділі і сьвята від 10-ої до 1-ої. 116—
261 WEST 42nd STREET, NEW YORK CITY.
(близько 8-ої авенії).

СРЕДСТВО НА ПОРІСТ ВОЛОСЯ.
ПЕРЕД УЖИТЕМ — ЧЕТВЕРТИЙ ТИЖДЕНЬ — ШЕСТИЙ ТИЖДЕНЬ
УСПІШНЕ І ПРИРОДНЕ ЛІЧЕНЄ ЗОВСІМ ДАРОМ ДЛЯ СТАРИХ І МОЛОДИХ, ОБОХ ПОЛІВ.
Чи Вам випадає волосє? — Чи Вам волосє сяєє завчасно? — Чи воно є ґверде і лиске? — Чи маєте порідї або сперлаєнє сліри на голові? — Чи Ви є ласі або лисіє?
Коли долягаєть Вам побіч вишпеної ґердіни, не замедлуйте їх, а сейчас ужиєте. Зволікаєє є небезпекою. Жадайте нашу ілюстровану книжку: „Кілька фактів про плекане волосє" (малюєму визначним европейським спеціялістом).
Хочемо переконати Вас, на наше ризико, що метода Кальвакура є найуспішнійшою в повисше вимінених доленостях. Ми вишлемо Вам доклярну пачку „Кальвакура" № 1 враз з книжочкою кождому, хто пришле свою адресу і залучить 10 цент. на кошт переслки. 136—
Вирвіте поницший купон і вишлєте ще нині в листї до: Union Laboratory Box 501, Union, N. Y.
UNION LABORATORY, BOX 501, UNION, N. Y.
Залучаю 10 цент. на пересилку і прошу прислати мені сейчас Вашу „Кальвакуру" № 1 за $1.00 і Вашу книжку.

SEVER-И ОПЛАТКИ НА БІЛЬ ГОЛОВИ І НЕВРАЛЬҐІЮ.
Прийносить скору поміч. Ціна 25 центів за пачку з 12 оплатками.

ДОМОВИЙ ЛІНІМЕНТ.
Кождий член дому повинен все мати під рукою фляшку доброго лініменту, аби в кождій хвили мір ужити в случаю якогось випадку ушкодженя тіла, зашлєнія, пухлини і корчів; на те все ми не знаємо лучшого средства над
SEVERA'S
GOTHARD ОЛІЙ.
Успокоює болі, корчі, і є дуже застосовуваний в много случаях на недуги як: ревматизм, невральгія, зашлєнія, покалїчєнія, пухлину, напухнєнє ґручолів, штивність колїн і штивність мушкулів.
Ціна 25 і 50 центів. — По всіх ґрунтовних.
ДОБРИЙ НА ЗВИХНЕНЄ: П. Френк Веверка, з Блумфілд, Моніт., пише нам февруара 16, 1917, що слідує: „Звихнув я ногу в колїні, однак по кількаразовім застосованю Gothard олію, всі болї устали і тепер знова чуюсь цілковито добре". — с—
Severa's медицину дістанете в кождім друґстворі. Домагайтесь тільки Severa. — Коли би Ви не були в стані дістати деинде, пишіть вирост до нас:
W. F. SEVERA CO., CEDAR RAPIS, IOWA.

Лікарська поміч
у Д-ра М. ВІЛКЕСА, 56 RIVINGTON ST.
Лікар з Києва. Має 20-літну практику. Обслугує членів многих Товариств а його совісна лікарська опіка є звісною многим Українцям в Ню Йорку і околиці. 118—
„Лічить всякі недуги, як: ревматизм, кашель, недуги легких, катар жолудка, болї в кишках, болї в боках, рунах і ногах та других частях тіла.
Коли Ви не осягнули належної помочи у других лікарів а Ваша недуга стала застарілою і хронічною, то не тратьте надії а звертіть ся прямо до мене а я ужию весь свій обширний досьвід, щоби Вас вилічити за умірковану ціну — Свіжі і хронічні недуги лічу спеціяльним електричним світлом. — Для лїпшого розслїду недуг уживаю електричні машини „екс-лучів". І тому легко можу лічити всякі недуги. Розслїдкую хемічно і під мікроскопом Вашу кров; уживаю найновійші медикаменти для успішного лїченя по цінах умірковаиих. Користайте з нагоди вилічити ся з Вашої недуги поки ще час. — Коли Ви мешкаєте в околиці Ню Йорку, то радиу Вам приїхати до мого кабінету для оглядки Вас. За се жадаю малу заплату. Для посамісцевих пацієнтів старасаюсь о мешкане і числимо низькі ціни за лїченє.
ПЕРША ПОРАДА ДАРОМ.
DR. M. J. WILKES,
Office 56 RIVINGTON ST., Аптика 34 RIVINGTON ST., NEW YORK CITY.
Години офісові: від 10-ої рано до 10-ої вечер.

ДАРОМ! ДОСТАВЛЕНА ДО ВАШОЇ ХАТИ. КОТРУ ВИ З НИХ ХОЧЕТЕ?
Ми вишлемо котрубудь з тих найновійших моделів, коли пришлете нам ґонизший купон і
$3.00
Також вишлемо Вам ЗОВСІМ ДАРОМ 20 найновійших і найгарнійших українських пісень, 500 шпильок і ґваранцію на 20 літ.
При одержаню машини і дарунків, заплатите решту $17.50.
MELROSE GRAFONOLA CO., 752 Melrose Avenue, Bronx, N. Y.
Імя .....
Улиця .....
Місто U-10

АКУШЕР-СПЕЦІЯЛІСТ
Dr. I. MICHEL
Хірурґ і спеціяліст у всіх недугах і недоманганях женщин. Довголїтна практика і досьвід. Уживає нові медичні методи.
Також лічить всі загальні недуги мущин, женщин і дітий.
Години приняти: 8. до 10. рано; 12. до 2. пополудни; 6. до 8. год. веч.
В неділї до 1-ої год. дня. 118—
106 East 7th Street, NEW YORK CITY.
(маєрстне костела).
Телефон: Orchard 1036.

ВИЙШЛА З ДРУКУ
4-актова комедія
ЗОРЯ НОВОГО ЖИТЯ
ЦІНА 30 ЦЕНТІВ.
Замовляти посилайте на адресу:
„SVOBODA", 83 Grand Street, JERSEY CITY, N. J.

ВИНАХІДНИКИ
Думаєте може над винаходом, хочете такий ОПАТЕНТУВАТИ, щоби опісля ПРОДАТИ, радьте ся вперед нас,—маєте готові рисунки з описом або модель винаходу—пришліть нам їх до БЕЗПЛАТНОГО ПРОВІРЕНЯ. Ми є ЕКСПЕРТИ і заявці патентів. С ВИНАХІД ВАШ ВЖЕ В ОПАТЕНТОВАНЮ, ХОЧЕТЕ ЗНАТИ ЧИ І КОЛИ ВАМ ПАТЕНТ ДАДУТЬ, МИ ВАМ СКАЖЕМО. Пишіть до нас у СВОЇЙ МОВІ, жадайте нашої ґваранції як і даром листу пошукуваних винаходів.
EDISON PATENT CO.
INC., 256 BROADWAY, NEW YORK (SV.)

БАДАНЄ І ПОРАДА ДАРОМ!
Др. СПІЛЛІНҐЕР

Посьпішіть ся для хорих, незаможних людий, котрі не в можности платити високих цін за своє бадане.

ПОВІДОМЛЯЮ, що застарілі недуги можуть бути вилічені без ужитя ніякихбудь ТРОЄЧИХ ЛІКІВ при помочи електричних приладів. Рівночасно в богато разів случаях, які передше вимагали операції, можна нині вилічити цілком лише тим самим способом без ужитя ножа.

Маю в посїданю найновійші машини, при яких помочи можу заглянути до внутра і обдати вгляді внутренности людського тіла і костий та пізнати причину недуги. Другою машиною можу впровадити струї електричного світла в тіло і вбити ними зараз-ніні бакциї, які є при тім всїм недуг і людських недомагань. Той спосіб лїченя є не тілки нешкідливий, але дійсно приємний і дуже корисний для кождого пацієнта. — КОЖДОГО ПАЦІЄНТА, котрого узнаю за невилічимого, не пущимаюсь лїченя. Однакож кождого, котрого узнаю до вилїченя, стараюсь вилїчити в як найкоротшім часї.

ГОДИНИ офісові в понедїлки, середи, і пятницї від години 9. рано до 12. в полудне. У вівторки і четверги від 9. рано до 8. вечером. В суботу від 9. рано до 9. вечер. В недїлї від 9. рано до 12. перед полуднем.

ДОКТОР І. СПІЛЛІНҐЕР,
153 E. 18th St., New York City.
близько стації елевейтру 3-ої евеню і 5-ої евеню.

Dr. KOLER,
638 Penn Ave., Pittsburg, Pa.
ЛІКАР
(говорить по українськи)

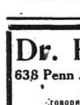

DR. KOLER є одиноким лікарем в Пітсбурґу, котрий вдбув свої студії в Варшаві, має 28 літ досьвідну у лїченю. Я лїчу ревматизм, проноукляму, гемороїди, шкрофули, недуги легких, серця, жолудка, утробу, нирок, кишок, міхура, шкіри, як і всї недуги мущин, спричинені нечистотою крови. 914 і 606 уживаєсь при лїченю недуг крови. Голосїть ся особисто, почтою не лїчу. 105—

Годинн приняття: від 9. рано до 8. веч., в пятницї від 9. до 5. лише, в недїлї від 9. до 2.

Читайте „Свободу" і приєднуйте й нових передплатників!

ДО ХОРИХ ЛЮДИЙ ПО ВСІХ ЗАКУТИНАХ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ

Др. Б. ГОГЕНБЕРГ,
славний спеціяліст зі старого краю

поручає всїм терпячим ґ' ранцям, так мущинам як і женщинам свої успішні лїкарські услуги.

ЛІЧИТЬ З НАЙЛІПШИМ І НАЙПЕВНІЙШИМ УСПІХОМ РЕВМАТИЗМ, ВСЯКІ НЕДОМАГАНЯ НЕОДУЖКОВІ, НЕДУГУ УТРОБИ, НИРОК, ЗГРУБЛЕНЄ ЖИЛ, ГЕМОРОЇДИ, НЕДУГИ СКІРНІ, РІЖНІ ЗАТРОЄНЯ КРОВИ, ЗАПАЛЕНЄ СЛІПОЇ КИШКИ І Т. Д. 105—

Докоиує всякі найтяжші операції мущини, женщини і дїтий в своїм офісї або в домі пацієнта, спечїльно же на пропускному при помочи спеціяліста з Відня.

Єсли би хтось не міг прийти особисто, нехай опише листовно з повним довірєм свою недугу, а дістане совісну і безплатну пораду.

На відповідь залучить почт. марку.

Dr. B. HOHENBERG,
304 2nd Ave., (між 17 і 18 ул.)
New York City.

Годинн офісові: щоденно від 8-ої рано до 8-ої вечер.

Телефон: 1882 Stuyvesant.

МОЧОВІ ВІДХОДИ
регулює в 24 годинах
Кожда гальма має назвою „MIDY"
Уживайте відповідно.

ДАРОМ! Кождий дістане катальоґ найкрайших рідчий і що зосталих — даром, — хто надішле нам свою адресу і вкладе 4 цент. марку на оплату пересилки. 88-
GLOBE NOVELTY CO.,
Box 41, Sta. D, New York City.

НЕДУГИ МУЩИН
Я є одиноким спеціялїст недуг мужеських в „Пітсбурґу, котрий говорить по українськи.

Найдосвідчений, найуспішнїйший і заслужений на ціле спеціялїст недуг мужеських, котрий уже своє ціле і довголїтну практику віддає для услуги недужим.

DOCTOR LORENZ,
II. поверх, фронт. 76-89
644 Penn Ave., Pittsburgh, Pa.
Урядові години: Щодня від 9. рано до 8. веч. В пятницї від 9 рано до 8. веч. В недїлї від 10. до 2.

ЗВІСНИЙ
Dr. GREY
СПЕЦІЯЛІСТ.
ЙОГО ОФІС ІСТНУЄ ПОНАД 30 ЛІТ.
117 E. 17th St., New York City,
близько Union Square.

Коли терпите на нирки або міхур, болї крижий, голову або груди, кашель, застуду, очему, кервовість, катар, слабости носа, горла і жолудка, серця, запір, пропуклину, гемороїди, фістулу, ревматизм, невралґію або яку иншу недугу ідіть до добре звісного і давно основаного офісу д-ра Ґрея. Коли лікар, котрий лїчив Вас ще не вилїчив Вас, прийдіть до мене безпровольно.

ПОРАДА ДАРОМ.—ЛІКИ $1.00

За професійну обслугу числить низькі ціни.

Години: від 9-ої до 8-ої; в недїлї від 9-ої до 5-ої. 104—

Івен Спілка.

НА ЧУЖИНІ.

(Дальше).

По двох годинах приїхав Микола з Петром, і ми гуртом підняли на віз убитого оленя. Сїх же двох чоловік не могли розплутати і через се підпилували один ріг; потім попривязували до воза і поїхали до дому. Ми з Миколою йшли побіч оленів, а Петро вів коня.

— Тепер і коневи буде полекша — сказала до нас Галя.

Поки Микола зробив їм загородку, ми держали їх у хлїві, разом з конем. Загородка була зроблена з високих колів і дуже тїсна, щоб не перескочили.

Так в нас не переводила ся робота: одну скінчиш, дивиш ся — друга наспіла. Тепер ми подумали зробити в хатї поміст.

Також у страві явилась у нас новина — риба: на неї ми теж немало часу тратили. Перший приніс рибу Микола. Він в той день ще зранку хто зна, куди дїв ся, і не було його до самісїнького обіду. Коли се прийшов та ще й риби кільканайцять штук приніс.

— Де се ти наловив? — питали ми.

— Де? Звісно: у ріцї!

Риба була смачна і ми після того поплели собі з міцної трави вудочки, поробили острі деревляні гачики і часто ходили ловити рибу.

VIII.

Так ми не помітили, як і зима прийшла. Правда, зима там легесенька і коротенька: зимою снїгу зовсїм і не було, а замісць снїгу йшли дощі, хоч не дуже теплі. Ся зима швидше схожа на осінь. Кілька тижнїв довело ся нам більше сидїти в хатї піж на дворі. Робота була така, що не можна було робити в хатї; але на дворі, під повіткою, що ми поставили разом з Миколою, можна було дещо тесати й різати. Майстували під столами та стільцями, тай иншого начиня треба було, без котрого в хазяйстві не обійдеть ся. Всю коротеньку зиму тяглась робота; не счули ся, як і весна наступила. А весна там відразу приходить. І тепер прийшла вона теж відразу, тепла та привітна, осьвічуючи ясним, майже вже горячим сонцем.

Ще з осени, ходячи по лїсї, ми бачили чимало пчіл. Тепер ми з Миколою наважили ся знайти хоч зо два рої в дуплах і посадити їх в улий, що зробив Микола зимою.

Найбільше пчіл ми бачили на однїй проґалинї, де росло богато поміж травою усяких квіток. Се була тасама проґалина, де ми спіймали два олені. Сюди ми і пійшли тепер з Миколою, щоб відслїдити за пчолами, куди вони летїти-муть.

Тут ми перше спіймали кілька пчіл, привязали до їх ніжок по легесенькій пушку і пустили їх летїти. Кілька штук зникло з наших очий, але деякі ми допильнували до самісїнького дупла. Дерево, де було се дупло з роєм, росло з краю над самісїнькою проґалиною. Коли ми підійшли до нього, то помітили у горі, як пчоли вилїтали одна за другою з дїрки. Ті, що вилїтали з дїрки, не летїли геть, а кружляли тутки. З кождою хвилиною їх ставало більше.

— Що-ж се таке, що вони так занепокоїлись, — дивував ся я. — Вже-ж не може бути, щоб се був рій, бо так дуже рано не роять ся.

— Е, тут мабуть прийшов гість — відразу зрозумів Микола.

— А ну, зараз дїйдемо дїла, — і він стукнув кілька разів по дереві сокирою. Потім наставив ухо до дерева і прислухував ся.

Так і є, що тутки гість — твердо вже промовив Микола.

— Медвідь? — спитав я.

— А то-ж. Треба буде його вигнати, та так, щоб не дати йому втечи.

— Як же се так?

— Та так: заналїмо дерево в низу з середини, а дим вижене його; він буде лїзти по дереві в низ, тодї його можна й убити.

Наклали сухих гильочок та листя у середину дерева і запалили. Дим пійшов в гору. Незабавом чути було, як зарев'ів медвідь; перше стиха, а далї і дужше, сердитїйше. Не подобалось йому се — треба було лїзти з дупла. Ось він зявив ся вже і на дереві. Нїчого не можна було розглядїти окрім самої чорної шерсти: лїз задом в низ. Через кілька хвилин його вже цїлого було видко.

— Стрілянїте, — промовив менї з тиха Микола, а тодї, як він упаде, я стрілю в нього: я його відразу повалю.

Від моєї кулї медвідь упав з дерева, але ранений він розлютив ся і повернув до нас. Та не довело ся йому зробити й одного ступня. Микола своєю кулею відразу повалив його на землю. Потім підбіг і вдарив його острою сокирою по голові зі всеї сили.

— Ну, медведя убили, а пчоли пропали, — жартував я.

— Еге, пчоли і справдї пропали; одні згинули, другі порозлїтались. Але меду шкода кидати, а він там є, — казав Микола.

Щоб не гаїти часу, бо дерево в серединї дуже горіло, ми заходили ся різати його пилою. Хоч воно й було дуже грубе, проте і дуже дупласте, так що ми його незабавом повалили на землю. Тут ми заходили ся уважати біля щільників, щоби віддїлити їх від огню.

— Тепер сей обрізок з медом можна буде віднести до дому; дома обережно повиймаємо щільники і кілька штук приліпимо в улиї: тодї, як пчоли будуть роїти ся, можна буде садовити в улиї рої, — радив Микола. — А поки роїти-муть ся пчоли, ми завтра спробуємо перегнати хоч один рій. Завтра ми привеземо сюди три штуки навощених уликів і пошукаємо ще цїл. А тепер я пійду до дому, запряжу коня та приїду сюди, бо ми не донесемо і медведя і відрізок. Вжеж не кидати тут медведя, бо мясо можна їсти, а шкіра придасть ся.

— Добре, — відказав я.

Не забарився Микола вернути ся. Витягли ми на віз медведя, поклали обрізок і поїхали до дому. Вже вечеріло, як ми вїхали на подвіре.

— А ну, показуйте свою добичу, — промовила Галя — виходячи з хати.

Петро з Василем так і кинулись до воза: почали роздивляти ся на відрізок, а далї заходились біля медведя. Галя теж підійшла до воза.

— А що: нав'я ся меду? — сьміяв ся Василь, беручи його за голову і сїпаючи за уха.

— Тату! Мама колись казали, що мясо медведя можна їсти.

— Вони правду казали: його мясо смачне, навіть солодковате — відповів я.

Ми з Миколою зараз же заходили ся: зняли з медведя шкіру, натерли її солию і розпняли під повіткою на колї.

На другий день ми налагодили три улиї і поїхали знов на ту проґалину. Тут ми випрягли коня і пустили пастись, а самі пійшли шукати пчіл. Ми придивлялись до кождого дерева, — звісно до тих, що дупласті. Богато ми вже часу згаяли, а ще жадного такого дерева не найшли. Ми сїли, пообідали і знов за своє. Я пійшов до проґалини, щоб там спіймати кілька пчіл і пустити їх з пушками так, як і вчера, а Микола знов почав придивлятись до дерев.

(Дальше буде).

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР
Др. С. М. КАУФМАН
111 E. 7th Street, NEW YORK CITY

Спеціяліст всїх мужеських і женських внутрішних недуг. Лїчить новими машинами електричними, уживає X-Рей.

Годинн приняття: від 9-ої рано до 9-ої вечер. 104—

НОВІ ВИНАХОДИ
ВИГРАЮТЬ ВІЙНУ.
ВИНАЙДІТЬ: Охорону проти субмарин.
Пишіть по мою БЕЗПЛАТНУ книжку. А також по СПЕЦІЯЛЬНУ ЛІСТУ патентових винахідів.
Держава поцїнує практичних ляїв. Чи можете предложити ні? Ми поможемо Вам дістати патент у відповідним департаментї для одобрення винаходу.
НЕ ЗВОЛІКАЙТЕ.
Пишіть ще нинї у своїй рідній мові до: 103с—
A. M. WILSON,
PATENT ATTORNEY.
301 Victor Building,
Washington, D. C.

ЧИ ВИ МАЄТЕ НОВИЙ ЦІННИК КНИЖОК „СВОБОДИ"?
А може Ваші знакомі потребують? Ми вишлемо Вам даром.
Пишіть на адресу:
„SVOBODA",
83 Grand St. Jersey City, N. J

НАДЗВИЧАЙНА ОФЕРТА.
Для ослаблених мущин.
Потребуєте післати нам лише 50 центів.

Ослїблені мущини як також нервові, лїстають радикально і раз на все вилїчені через ужите средства NOVO. Є се, можна сказати, чудове средство, яке вилїчило вже тисячі недужих мущин. Коли Ви є недужі, коли дошкав Вам нервове ослаблення, коли утратили силу, коли маєте безсонницю, зимні руки і ноги, біль голови, запір, дисперсію, слабість нирок або инші недуги кишки урининого, неприємні сни, боязнь стрічатись з людьми, як се робить другі, то лїстаєте удоровлені при помочи средства NOVO. Се средство в розмірно короткім часї, зробить Вас сильним, здоровим і щасливим, так що будете всякі ужитки всякої приємности житя. На доказ і для переконаня Вас о сїм, що NOVO средство се дїйсно здїлає, вишлемо Вам ДАРОМ таку скількість сего средства, що Вам вистане на 15 днів, наколи пришлете нам свою адресу і імя, як також 50 центів в почтових марках або готівкою на оплачене почтової пересилки і опаковання. Просимо звернути увагу на се, що се не мала проба пачка, але комплетний запас, вистарчаючий на 15 днів, який дуже часто вистарчає на лїченє. Оферта є важна лише на ограничений час. Нашшіть до нас безпровольно, надмінуючи часовність, в якій Ви читаєте се оголошенє, а ми вишлемо Вам сейчас згадане средство. 115с

NOVO COMPANY, Dept. 23,
Box 4000, Philadelphia, Pa.

Ратуйте пїяка!

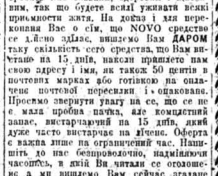

Наколи горілка не спалила ще пилкою молодца і алькоголь не знищив кишок і всїх житевих сил, наколи ще нїчи не настала смерть, цїлковита до всего, що єсть і житя, наколи ще єсть в нїм бодай дрібка чести людської і доки смерть ще не простїгне руку по свою офіру — РАТУЙ ПИЯКА! 116221

Жінко! Єсли твій муж є пияком і тратить тяжко запрацьований гріш на горілку і инші напитки, а через ще і ти терпиш недолю, ДАЙ СЯ ПО ПОРАДУ, КОТРУ ДІСТАНЕШ ЗОВСІМ ДАРОМ, як се зробити, ЩОБИ ТВІЙ МУЖ ПЕРЕСТАВ РАЗ НА ЗАВСЇГДИ ПИТИ. Порада тебе не коштує анї одного цента.

Чоловіче! Єсли маєш тому причину або приятелем пияком, і хотїлобись, щоби раз на все відучити їх сего поганого нахиду, тодї ся до нас не вордь, а ми радо дамо сказівки, як се зробити, ЩОБИ ПИЯНСТВО ЦІЛКОВИТО ЗНИКОРИНИТИ. Порада нїчого не коштує а користь велика. — Голосїтись можна особисто або написати лист до:
THE AMOR NOVELTIES CO.,
313 Avenue A, New York, N. Y.

ЧЕРЕЗ ДОВГІ РОКИ, УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИКИ (САМІ МУЩИНИ) ПРИХОДИЛИ ДО МОГО ПРИВАТНОГО ОФІСУ.

Я є спеціялїст від всїх особистих недуг, як напр. гемороїди і т. п. Хронічні недуги (у мущин), недуги крови, нирок, міхура і других органів. Нові або старі випадки. Не жаліть. Курацїя в офісї д-ра Бодена в умірованих цїнах. Я достаю лїки. Прийдіть вперше до мене, і заощадите час, гроші і терпінє. 30 лїт досьвіду. „Практика удосконалює".

ЛИШЕ МУЩИНИ. Для першій візитї Др. Боден може розвитати Вам, як може бути знилїчений в можливо найкоротшім часї, а також скаже Вам цїну.

В моїм офісї говорить ся також Вашою мовою. Моя адреса:

Dr. BRYAN, 333 E. 17 St., New York City
(близько 2-ої евеню)

Офіс відчинений: від 9-ої рано до 8-ої попол., в недїлї від 9-ої до 1-ої в пол.

ПІД РОЗВАГУ УКРАЇНЦЯМ.
При повороті до краю і тут в Америцї нема лїпшого ремесла від автомобільного. Наша школа видала 8.000 дол. на удаваєнє своєї школи. Нові машини. Хто навчить ся цими керувати, той стане добрим шофером. Відчитість по всї часи. Бажаєте, що наша школа лїпша від других щодо її трудности. Ми викладаємо у Вашій мові. У нас є денні і вечірні курси. Можете платити тижнїв. Залишіть ся з другої школи, зайдіть і подивіть ся з нами, ЗАПИСУЙТЕСЬ ДО ШКОЛИ ЩЕ НИНІ. 108-24
ARENA AUTO SCHOOL, 136 W. 56th St., NEW YORK, N. Y.

ХОРІ ЛЮДИ!
Чи не стратили Ви терпеливости занадто сильній недузї.
З тим на деньї в року на рік відтаю лїкарські услуги Україцям. Представте собі скільки хорих я уже вилїчив та скілько горим я упримсяю житє. Коли Вам житє надоїло надто дорбуваю тяжких лїкарств і поки відчуваєте, що Ваш стан здоровя стало потіршуєсь, старайтесь сейчас звернути до

Dr. LEONARD LANDES

Він Вам пїлковито даром порадить, що Вам робити, аби Ваше житє охоронити і повернити Вам в повній недузї. Лїчу уже через 20 лїт в добрим успіхом всї недуги, як: неудольність, нечистість крови, недуги жолудка, серця, легких і т. д.

Нагуги заразливі і нервові лїчу за помочи електричних апаратів і „X лучів", через які переглядаю Ваші внутренности. Не кождий лїкар посїдає ті апарати, длятого, що вони дуже дорогі. Не відкладайте на завтра а сейчас приходіть до знаного всїм

Dr. Landes, 140 East 22nd Street (межи Lexington & 3rd Ave.), New York.

Telephone: Gramercy 3823.

Годинн приняття: від 10. рано до 8. вечер. В недїлї від 10. рано до 1. пополудни.

140 EAST 22 ST, N.Y.

ЗАПЛАТИТЕ КОЛИ ВИЛЧИТЕСЬ З НЕДУГ КРОВНИХ АБО НЕРВОВИХ.
Офіс оснований понад 35 лїт. Не лїчимо нїчого иншого. Уживаємо найлїпших способів лїченя в сьвітї. Ми сї знаємо і наші пацієнти се знають. Гемороїди рішучо лїчить ся без операції і болю. Ревматизм і всї недуги крови і нервів, без ужиду ни старі і такиї, скоро лїчить ся при помощи найменьших видатках. 104—
І подумайте над сим! Нї один доляр заплати, аж Ви зістанете вилїчені. — Години урядові: від 10. до 3. У вівторки і суботи від 10. до 8. В недїлї від 10. до 1.
(близько 75-ої улиці).
HEIDELBERG TREATMENT, 1058 Lexington Ave., NEW YORK CITY.

ВАЖНЕ ДЛЯ НЕДУЖИХ!
ЖІНКИ, МУЩИНИ І ДІТИ ВИЛЇЧЕНІ НАЙНОВІЙШОЮ МЕТОДОЮ.

Др. Лайнс уживає найновійшої і найлїпшої методи в лїченю недужих мущин, жінок і дїтий. Канцелярія його вдосконрена в найновійші приклади в кождім случаю лїченя кожного підчиняє ся. Віддає він свою особисту увагу і досьвід в лїченю своїми цїлкою дїлючими машинами електричними а також найлїпшими лїками. Він уживає тої самої методи лїченя що уживають в шпиталях як також найнаукетнїші професори в Европі і в Америцї. Як терпите на якунебудь недугу, не зволїкайте, зайдіть до сего славного лїкаря, котрий є достовірним спеціялїстом в недугах так мущин і женщин.

Др. ЛАЙНС від 29 лїт спеціялїст — має досьвід в лїченю тяжких недуг хронїчних як мужеських так і жіночих. 113—

DOCTOR LYONS, 126 East 34th Street,
межи Park і Lexington Aves., New York City.
Годинн офісові від 9-ої рано до 7-ої вечер.

ВЖЕ ВИЙШЛА З ДРУКУ НАРОДНА ДРАМА ЗІ СПІВАМИ В ПЯТЬОХ ДІЯХ.
ОЙ НЕ ХОДИ ГРИЦЮ, ТА НА ВЕЧЕРНИЦІ!
СЯ КНИЖКА НАДАЄ СЯ ВПОВНІ ДЛЯ АМАТОРСЬКИХ ТЕАТРАЛЬНИХ ВИСТАВ. ДО ВІДОГРАНЯ ПОТРІБНО ВСЕГО 8 ЖЕНЩИН І 7 МУЩИН. — ЦІНА ЗА ПРИМІРНИК 30 Ц., ЗА 15 ПРИМІРНИКІВ $3.35.
Замовленя і гроші посилайте до:
„SVOBODA", 83 Grand St., Jersey City, N. J.

ФІЛЯДЕЛЬФІЙСЬКИЙ СПЕЦІЯЛІСТ ДЛЯ МУЩИН І ЖЕНЩИН
Доктор Васерман, який лїчить у спільно хороби жолудка, легких, серця, утроби і нерок, ревматизм і всї недуги крови і скірні вилїчить в як найкоротшім часї, що не потребуєте перериватн своєї роботи.
Його офіс має нову, машинерію до бадання і лїченя недуг. Він також уживає X-RAY машини яка є необхідна для лїкаря. Перша візита є у него за даромтаку, щоби переконати ся чи можна вилїчити чи нї, позаяк невилїчимої недуги сїм що берешь лїчити. 106—
Doctor WASSERMAN, 1336 ARCH STREET, PHILADELPHIA, PA.
Офісові години від 9. рано до 8. вечер. В недїлї від 10. рано до 2. пол. Голосїть ся особисто, бо почтою не лїчу. Можете говорити по українськи.

Хто докаже, що Кальварійське Лїчиче Вино не є успішне, заверне гроші.

КАЛЬВАРИЙСЬКЕ
Reg. U. S. Patent Office
ЛІЧНИЧЕ ВИНО.
Нещастє чудесом оцїлало сотки людий від передчасної смерти. ВИЛЇЧИТЬ ВАС коли терпите на запір, розвільненє, другі хвороби жолудка, коли терпите на брак апетиту, злобіть Вас, болять Вас голова, дістаєте вночі сни обляки під очима, худнете і ви на ніщо, то не чекайте як станете виглядати як страшилуд, але сейчас купіть собі КАЛЬВАРИЙСЬКЕ Лїчиче Вино. Одна бутелька $1.00 у аптикарів, агентів або пишіть до самої фірми: 116вс27
B. WROBLEWSKI & CO.,
одинокі фабриканти і власники,
196 E. 4th St., Dept. P-B.,
New York City.
Стережіть ся лихих підробів.